

Lapunk mai száma 16 oldal, ára 1500 korona

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

Vasárnap
1924 április 20.

Felelős szerkesztő: Dr. Hegedüs Loránt.
Szerkesztőség: Piac-utca 34. szám.
Telefon: 10-20, éjjel: 18. Kiadóhivatal: Piac-utca 49. Telefon: 18. szám.

ARA:
1000
KORONA

Kiadó: Hegedüs és Sándor Irodalmi és nyomdai részvénytársaság, Debreczen.
Az előfizetési ára: havonta 20000 korona, külföldre 40000 korona. XXII. évf. 92. szám.

Husvételi beszámoló

Irta: Dr. Nagy Vince nemzetgyűlési képviselő

Nagypénteken hajnalban Bethlen gróf engedelmese többsége megszavazta a szanálási javaslatokat.

Két és fél évre megszűnik a nemzetgyűlés törvényhozói hatalma minden, apénzügyekkel összefüggő kérdésben. Azt lehet tehát mondani, hogy az államélet ügyeinek kilencven százalékában.

Igazi parlamentarizmusunk eddig sem volt. Nem volt választójogi törvényünk, nem volt általános, egyenlő és minden kerületben titkos választójogunk és nem volt választási akaratszabadság, nem voltak tiszta választások.

Rendeleti alapon, korlátozott terjedelmű választójoggal, a kerületek háromnegyed részében nyilvános szavazással, pénzre váltott tehennel, csendőrral, terrorral, ígérettel, erőszakkal, ébredő különítményekkel és gummibotokkal folyt le a választások. Ezeket a pilléreken nyugszik a kormány mai többsége. Ez a mi alkotmányosságunk! Ez a mi parlamentarizmusunk!

De még ebbe a nemzetgyűlésbe is bekerült a magyar nép józansága és minden erőszakossággal szembeálló bátorsága következtében egy negyven fő körűli ellenzék. Ez az ellenzék kemény harcot vívott az utolsó hetekben.

Napi tizenhatórás ülésekben szellemi és fizikai erejének megfeszítésével teljesítette a választói tömegétől reá rótt azt a kötelességét, hogy a dolgozó polgárság és munkásság vállaira hártandó súlyos adóterhek, lakberek és boltberek tervezett horribilis emelése ellen tiltakozó szavát felemelje. És lelkiismereti kötelességének tett eleget az ellenzék akkor is, amikor reá mutatott a kormány bünhős antidemokratikus és antiszociális politikájára, amely a népet, a dolgozó polgárságot és munkásságot csak kíméltelődő adóalanyoknak tekinti, de sem politikai jogait, sem gazdasági érdekeit, életszükségeit, sem teherbíró képességét nem veszi figyelembe.

En az pártom, a Kossuth-párt, teljes erőnkkel résztvettünk ebben a harcban. Tulajdonképpen mi kezdeményeztük azt, mert a mi ilyen irányú párt-

határozatunk döntötte el egy a szociáldemokraták, mint a pártokivüli ellenzékiek hasonló magatartását, akik pedig előbb azon az állásponton voltak, hogy egy deklaráció felolvasása után vonuljon ki az ellenzék a javaslatok tárgyalása elől.

En azt az indítványt tettem az ellenzék pártközi értekezletén: folytassuk le a harcot, érdemleges, nívós vitát csináljunk és ha azután a többség mégis megszavazza a javaslatokat minden lényegesebb módosítás nélkül, akkor menjen az egész ellenzék passzívításba, de úgy, hogy *mondjunk le valamennyi mandátumainkról*. Mert ami két és fél éven át a nemzetgyűlésben következni fog, az már nem törvényhozás, csak statisztálás lesz a Bethlen-kormány diktatúrájához.

Indítványomnak mindössze a parlamenti harcra vonatkozó első részét fogadták el.

Ezt a harcot végigverekedtük. Sajnos, a kormány objektív és megdönthetetlen érveinkkel szemben is hathatatlannak maradt. Nem hallgatott a vezetésünkkel előtte megjelent iparosok, kereskedők, tisztviselők szellemi foglalkozásu latinerek küldöttségének könyörgéseire sem. Az ellenzék érdemleges módosításaiból egyetlen egyet sem fogadták el.

Lelke rajta! Kívánom, hogy a kormány megkapja a kölcsönt. Kívánom, hogy az országnak hasznára szolgáljon az. Kívánom, hogy a kormány-szuggerralta helyzet bekövetkezzék: koronánk külföldi értékelése állandósuljon, gazdasági életünk megjavuljon, fennüljön, az általános kereseti és megélhetési viszonyok megjavuljanak, minden kereseti ág adóalanyai „játszva” teljesíthessék a reájuk rótt óriási adó-, bér- és egyéb terheket. — amint azt Vass József nagyprepost-miniszter ur egy küldöttség előtt megjövendölte.

A kormány engedelmese többségével láttam együtt szavazni a volt debreceni ellenelöltnémet támogató képviselő urakat, az egyiknek „vezérét”, Sándor Pált és a másiknak „keresztény” képviselő-barátait.

Most legalább láthatja a polgárság, hogy a három jelölt tábora és nemzetgyűlési vezér-

kara közül melyik tartotta meg ígéretét, melyik állott szigorúan és hajthatatlanul a polgárság kockára tegy érdekei mellett?

Egyről bizonyos vagyok: engem ezentúl is, mindenkor és mindenkiel szemben ott fognak látni a polgárság, a dolgozó jogainak és érdekeinek védelmi harcaiban.

Ámde vigyázzunk. Jól értsük meg, hogy mi a Kossuth-párt részéről nem a külföldi kölcsön ellen küzdöttünk. Nem az ellen tiltakoztunk, hogy — ha már az ország gazdasági helyzetében nélkülözhetetlen a külföldi tőke segítsége, — azt megkapjuk. De hogy.

Mi arra mutattunk rá és bebizonyítottuk, hogy ezt a helyzetet a kormány rossz belpolitikája és kapkodó pénzügyi politikája idézte elő és azt követeltük, hogy legalább olyan enyhítések történjenek az előirányzott adóterheken, hogy a nagyvagyon — egy a nagybirtokok, mint a nagyvőke — aránylagosan nagyobb terhet viseljen, viszont a kisember — egy a kisbirtokos, mint a városi elem — földadóban, vagyonadóban, jövedelem- és kereseti adóban a tervezettnél kevesebb terhet vegyen a hátára. Vagyis becsületessé progresszivitást követeltünk. Természetesen eredmény nélkül.

De kötelességünk volt azt is megvilágítani, hogy a négy és fél éves kurzus, melynek egyenes leszármazottja, jogutódja és intézményekben fentartója a Bethlen-kormány, milyen bizalmatlanságot éltetett a külföldön.

Kimutattuk, hogy a demokratikus kormányzatú és szociális politikát folytató Ausztria mennyivel előnyösebb feltételek mellett kapott kölcsönt, mint mi. Ausztriának husz esztendőre feltűggesztették jóvátételi kötelességeit. Husz évig nem kell mással törődnie, mint saját belső gazdasági életének rendbehozásával és felvett kölcsöne törlesztésével. Ezzel szemben Magyarországnak ezeken a terheken kívül folytatni kell az állandó szénzállítást Jugoszlávia részére naponta 880 tonna mennyiségben, ezeken kívül husz éven át évenként 10 millió aranykoronát kell fizetnie, ami évenként 180 milliárd mai koronának felel meg.

Ezt nevezi a miniszterelnök ur kitünő eredménynak. Hogy neki sikerült ilyen csekély évi összegben meghatározatni jóvátételi kötelességünk összegét.

De arra nem felelt, hogy nem sokkal előnyösebb lett volna-e azt elérni, amit Ausztria elért, hogy ez alatt a husz év alatt egyetlen fillért se fizessünk?

Igy kifizetünk husz év alatt e címen 3600 milliárd papírkoronát. Ausztria semmit.

Ki nem tudja felbecsülni, mi mindenre lehetett volna e husz év alatt ezt a 3600 milliárdot felhasználni? Bizonyos, hogy ha ezt a terhet nem kapjuk a nyakunkba, nem kellett volna a tervezett óriási adóterhekekkel, lakbér, házhasszonrészesedés és boltberekkel az amugy is nehéz gondok közt vergődő polgárságot sújtani, legalább is nem ilyen rettenetes mértékben és ilyen gyors emelési ugrásokkal.

Most már kész a törvény. A nemzetgyűlés befoghatja a száját. Senkise beszéljen. Csak álljunk sorfalat az adóhivatalnál és fizessük a megszavazott adóterheket. Aranyparitásban. Békebeli viszonyok és értékelés szerint.

Rendben van. Meghajtjuk fejünket. Görnyedt háttal, megroggyant térdekkel, kifordított pénztárcával odaállunk sorba és fizetünk, ameddig tudunk, ameddig van mit, ameddig van honnan. De egy szerény sóhaj mégis merészelnék ziháló keblünkől kibocsátani az országnak immár diktatori hatalmát élvező Bethlen-kormány felé, melynek az új törvény szerínt két és fél éven át jogában áll még a most kitervelt adóterheket is tetszése szerint még feljebb emelni a nemzetgyűlés megkérdezése és hozzájárulása nélkül.

Sóhajunk ez: Ha már békebeli viszonyok szerint kell az adókat, lakbérünket, bolt- és műhelybérünket fizetni, legyen kegyes a magasságos kormány gondoskodni róla, hogy kereseti viszonyaink, a ruhánk, lakásunk, ételmünk, szórakozásunk, művelődésünk, gyermekeink neveltetése, közjogaink, sajtósabadságunk, gyülekezési jogunk és egyéb életünk a békebeli viszonyok szerint — ha úgy tetszik — aranyparitásban jusson ki nekünk.

A debreceni várospolitikai alapvető hibái

A szanalási javaslatokat elfogadta a nemzetgyűlés s ezzel meg kell indulni egy nagyszabású munkának, amely az ország gazdasági újjáépítését, az államháztartás egyensúlyának helyreállítását célozza. Hogy helyes vagy helytelen alapokon indul-e meg ez a munka, eelőtt széles és kimerítő vita folyt s a végleges választ csak a jövőendő tapasztalatok adhatják meg, az azonban kétségtelen, hogy az egészséges gazdasági élet kifejlődéséhez hozzátartozik a városok háztartási mérlegének aktív tétele is. A városoknak széles és jövőbelátóan megalapozott gazdasági programmal kell nekiindulniok a szanalásra szánt következő esztendőknél s elsősorban így kell Debrecennek, amely a magyar városok közt aránylag a legnagyobbb gazdasági erőt képviseli s amelynek háztartása éppen olyan zilált, mint az államé.

A várospolitikai jelenlegi irányának változása nélkül a városi szanalás eredményes sohasem lehet, mert a város vezetősége a tennivalók egész sorozatát mulasztotta el és a fejlődés helyes irányához vaimi kevés érzéket mutatott. A szanalás előfeltétele, hogy

a városi adminisztráció térjen át a demokratikus irányra.

a város ügyeinek intézésében nyeriene megfelelő teret a gyakorlati munka emberéi és minden eszközzel segítsék elő a produktív munka érvényesítését. Ennek a mai közigazgatásban nyomát sem látni, bár a város mai vezetősége hangoztatja, hogy erre törekszik. A gyakorlatban azonban ma nagyon is egyoldalú a produktív munka képviselője a közigazgatásban és alig van alkalom arra, hogy a város ügyeinek szervezésében összefüggő vezetésben és tervszerű irányításban szerepet kapjon, vagy csak részt is vehessen s ez az egyik fő oka

annak, hogy a város vezetése-ből hiányzik a tervszerűség és rendszeresség. Az egyes ideákat rapszódikusán vetik föl s jól-rosszul előkészítve dobják a bizottságok elé és sokszor hónapokat igénylő alapos megvitatás helyett egyetlen unalmas délutáni ülésen egyszeri hallásra követelik meg a bizottságtól, hogy véleményt mondjon igen gyakran rendkívüli fontosságú kérdésekben. Így nem lehet megkívánni a bizottságtól, — amelyeknek szerepe elvégre mégis csak a szakvélemény adása és nem az volna, hogy mennél több klikk-tag foglaljon bennük helyet — hogy alapos munkát végezzenek s így nagyon is érthető, hogy a bizottsági tárgyalások az ügy lényegére alig vannak befolyással s alaposság csak kevés, komikum ellenben annál több van bennük.

Ilyen rendszer mellett a város gazdasági talpraállításának legfontosabb kérdése.

a pénzügyek rendezése.

természetesen nem vihető keresztül. A pénzügyi egyensúlyt a város vagyonának rendszeres, tervszerű és fokozatos kihasználásával, az adminisztrációs költségek minimálisra csökkentésével kell helyreállítani és a város gazdálkodásában a hosszabb időre kiterjedő fejlődés és a rendszeres városi program alapjait megvalósítani. Ez a mai rendszerben lehetetlen, mert a városi vagyon legjövődelmézőbb részét.

a városi birtokokat helytelenül használják ki.

A városi birtokok kezelésében nem látunk rendszert. Ebben a kérdésben két irány áll egymással szemben: a kishaszonbérletek propagálói harcolnak a városi birtokok egységes központosításának híveivel. A nélkül, hogy ezt a kérdést ezáltal bővebben fejtegetnők, beérjük annak a megállapításával, hogy ami most Debrecen birtokainak

kezelésével történik, az sem az egyik, sem a másik irány, hanem a legnagyobb rendszeretlenség, kapkodás, az egyik birtokot mint nagybérletet, a másikat mint kisbérletet adják bérbe, a Hortobágyról pedig hallgatnak, pedig ezzel a nagy darab földdel mégis kellene valamit csinálni. Rendszert kell belevinni a városi birtokok kezelésébe, határozottan körvonalazott és minden részletében kidolgozott városi birtokpolitikát kell inaugurrálni, olyan birtokpolitikát, amely a város pénzügyeinek szilárd bázisát képezze belátható időre.

A mai várospolitikából nemcsak a gazdasági koncepció hiányzik, de még inkább jellemző rá a szociális érzék — teljes hiánya: az általános egészségügyi, megélhetési és kulturális viszonyok javítása iránti közömbösség.

Debrecen lakásviszonyai elretentők.

a városnak azon a területén, amelyen a munkásság és a középosztály szegényebb része lakik, a lakások egészségtelensége egyenesen balkáni típusú. Ilyen viszonyok mellett megdöbbentő az a közöny, amivel a várospolitikai lakáskérdést kezeli, mert hiszen azt a nézetet vallja, hogy Debrecen városi lakásviszonyainak megjavítására intézkedéseket tenni és befektetéseket eszközölni állami földadat s ezzel a megállapítással a hivatalos várospolitikai nyugodtan napirendre tér a kérdés fölött.

A kulturának a nép legszélesebb rétegei közé való beviteléről szó sincs, hiszen

a tankötelesek egyrésze még ma sincs beiskolázva

s azok eredményes tanításáról, akik iskolába járnak, a zsúfolt tantermekben a tanítói kar megfeszített munkája mellett is természetesen nem lehet szó, még kevésbé a nevelésről. Némcsak egyetemekre és köznevelőiskolákra van szükség, hanem elsősorban

népiskolákra mennél nagyobb számban, mert ezek nélkül nincs megfelelő népoktatás és egészséges gyermeknevelés. A hivatalos várospolitikai azonban inkább a strandfürdő fölött tart szükségesnek anketeket összehívni, mint a lakáskérdés megoldására és a népoktatás eredményessé tételére.

Kétségtelen, hogy Debrecen város mai hivatalos várospolitikáját mennél hamarabb föl kell váltania egy egészséges, demokratikus és szociális irányzatnak, amely azt vallja, hogy az adminisztráció van a lakosságért és nem a lakosság az adminisztrációért. A városházára friss és új szellemet kell bevinni s ez teljes rendszerváltozást követel. Adjon helyet a halottak képviselőtévé vált törvényhatósági bizottság egy újnak.

irják ki a törvényhatósági választásokat

s ez a z új közgyűlés, amely tényleg képviselni fogja a város közönségének akaratát, gondoskodik majd arról, hogy a város vezetősége értse meg a haladás szellemét és annak irányában produkáljon is.

Herczeg Anna

modellházában Piac-u. 41.

A tavaszi ujdonságok megérkeztek!

Női felöltők, Kosztümök, Estélyi-

és Szövetruhák.

Harisnyák minden színben.

Kifogástalanul

fest, mos, tisztít
Hrabéczy Széchenyi-u. 18.

A csunguz rózsá

I.

Fél évig a halál útját jártam. Vadász voltam és duvad. Lenyűgözött a társadalmi kényszer. Pányvára kötötte a lelkem. Kivert az életből a halál ösvényére. Itt botorkáltam a rémületű erdőben millióidommagammal. Egyetlen hatalmas révület szorította markába lelkem vasláncát: utat, utat nyitni piros életek piros meleg vér-folyóinak. Minél több utat, minél nagyobb folyóknak, hogy egy életet megtarthassak: a magamét. A pusztát, az állatira leegyszerűsítettet.

Ehe a szépek, ösztöne a lónak, vágya a békés munkának: mind csak függelékai az életnek. De emberé nélkülök az ember?

Harcos voltam. Szándék, akarat és nem nélkül. Egyetlen, kikényszerített ösztön vakagsá uralt. Harcos voltam, mint egy természet-boly magvesápuja.

A fogságban csak lassan-lassan engedett ereiélő a lelkemet pányvázó révület. Valahol az idegesomímon még most is ott természetedik acél nyüge. Többé nem vehetem le. Többé nem szabadulok tőle. Többé sohasem találom meg azt az embert, aki voltam a háború előtt. Életem a hazatérés után már nem folytatás hanem mirakézés.

Az utcán. A tavaszi nap fűtötte a vérem. A Csendes Óceán felől meleg, hőmpolygó fuvalom ölelgetett. Simogatott, mint egy meleg női kéz. Vitorlákat vont véremnek lassan osonó, kis halóira. Simogatott s az idegszálaim

utána borzolódtak, mint a hajszálak a villamosságának.

Ez az! Ez a szellő, mely ni életek magvát melengeti, duzasztja, fakasztja. Ez a csirában reitőző életek elővárázslója.

Az élet környékezeit, a folyton változó, megújuló, Arcom lángbaborult simogatására. Emberek jöttek. Nők jöttek, találkozóira. Istenem! Hát vannak még? Közel egy éve nem látam!

Sugár, deli mandu lányok. Tejárcauk, gömbölyűek. Dus hajúknak zöld replény-galyak, korai virágok. Soha ilyen tökéletes női testeket!

Kínai szűzek, nadrágban botlogók. Jai mi gyöngék! Már támogatnám!

Hollóhajú, babaarcu, élő, meleg japán szobrocák. Édesek. Már ölelném. A vér átrohan ereimen. Megborzongok a meleg tavaszi napban s lehanyatlak nekilendülő karom!

— Mocsok hadifogó!

A Gorodszkója Uprava előtt kozák kíséret 6-8 alakot hozott szemközti. Barna-piros, kerek arcu emberek. Elűtő típus.

— Kik ezek? — kérdem a kíséző muszkától.

— Csunguzok.

— Miért fogták el őket?

— Rablók! — lökte oda közömbös vállvonással.

Most mellettünk haladt a menet. Utolsónak egy fiatal leány lépegetett. Hosszu pillantásban találkoztak a szemünk. Tűz futott át az ereimen. Mi volt ez? Vérhullám, vagy tavaszi nap?

Mi volt, ami megfagyott, ami utána

vonta a szememet? Mi volt, ami félig hunyt, mandula-metszésű szeméből rám villant? Igéret, követelés, ingerkedés? Ilyen minden nő szem? Milyen is?

Utána néztem. Hollókék rendetlen fürteim turbánszerű zöld kendő. Arcán diadalmas erővel lobog az egészséges vér élete. Testét sokszínű, csikos lebernyeg borította. Egy szűzi leánytest szépségeinek árulója. Járása? — mint a tigris a dzsungel szövevényeiben.

Lelkem révületébe rést vágott az Élet, utat talált a nő.

A város végén vad heilóhiában gyomrozta, kergette, fogta egymást az orosz Jövendő.

— Mit csinálnak ezek?

— Játszanak. Láthatod.

— De mit?

— Csunguzosdit.

II.

Napos voltam. Mikor mindenki elaludt, a lámpa alá ültem. Elővettem az „Usszuriszkij Krai”-t. Egy állandó rovata volt: Csunguzok, Kelet-Ázsiá betyár-romantikájának hü naplója. Eddig nem érdekelt. Most mindennek előtt ezt olvastam. Miért? Talán a csunguzosdi futtatta eszembe a magyar rablórománikát, vagy boldog gyermekkoromat, amikor egész délutánkat látszóimuk zsvány-naradurt a major alatt? Vagy pusztai rózsát sejtítettem, aki a Beteküts-ben együtt mulat a busuló szegénylegényel?

Almosan lecsukódott a szemem. Ime, itt is vannak szegénylegények. Itt is van rózsá. Csunguz rózsá. Ma

délután láttam. Behunyt szemem előtt uira megjelent. Lágyan, ringó, nesztelen, tigriszerű, halk léptekkel jött. Rám nézett igérettel eli, álnokul hódoló, hosszú pillanással. Megsimogatott a szemével. Éreztem arcomon a simogatást s hátamin végig ludborzított a gerjedelem. A vérem tüzelt. Hosszu sóhajtással nvultam el a kemény prieszen.

— Gyezsurnij! — kiméltelen, durva hang verte fel a laktanva csendjét.

Sarkantyupengéstől kísért léptek közeledtek. Nem mozdultam. Jöleső bányadtság sodrában uszott az öntudatom.

— Gyezsurnij! — hangzott uiból.

— Zgyesz! — kiáltottam felugorva.

Kozákok voltak. Egy porncsik, meg egy jészaul.

— Mi az, te alszol?

— Mi az, te alszol?

— Nem, hanem olvastam.

— Olvastam? — Ugyan mit?

— Az Urszuriszkij Krai.

— Irni is tudsz?

— Tudok.

— Micsoda nemzet vagy?

— Magyar.

— Ördög! Hogyan tanultál meg oly hamar oroszul?

— Nálunk tótok is vannak. Tudok oroszul.

Eddig szigorúan beszélt. Most bárátságosan mosolygott a szemem. Talán valami szlavót sejtett bennem, akít megfélemlített a magyar imperializmus.

— Nézd csak. Egy irnokra volna szükségem a tábor paricsnokságom.

Angliában és Amerikában készülnek elhelyezni a magyar kölcsönt

Budapesti tudósítónk jelenti: Nagypéntekre forduló éjszaka fél 1 órakor — kilenc napos erőltetett, éjjel-nappali tárgyalás után — tető alá hozta a nemzetgyűlés a Bethlen-kormány ugynevezett szanáló törvényjavaslatát s a Ház megkezdte négy hetesre tervezett vakációját. A parlamenti elintézésével azonban a kölcsön ügye még korántsem tekinthető elintézettnak s nem lehet tudni, hogy akkorra, amikor a nemzetgyűlés újra összeül, megkapjuk-e valóban a 250 millió arany koronát, amely a kormány és pártja szerint a magyar államháztartás egyensúlyának és a magyar gazdasági élet rekonstrukciójának biztosítására volna hivatva.

A külföld ratifikációja

Miután a népszövetséggel, illetve a jóvátételi bizottsággal kötött megállapodás, amelyen a szanálási javaslatok alapulnak, nemzetközi szerződés jellegével bír, a *genfi megállapodásokhoz az azokban résztvevő valamennyi állam parlamentjének hozzájárulása szükséges*, mielőtt a kölcsön elhelyezésére irányuló munkálatokat, amelyek természetesen már régebben megindultak, perfektálni lehet. *Ez a ratifikáció egyszerű tudomásulvétel, amelynek semmiféle nehézség nem merülhet fel*, ez a művelet a közismert sablon szerint történik. Az antant-államok parlamentjeinek közül szükséges továbbá

az amerikai kongresszus hozzájárulása is a zálogjogok felfüggesztéséhez a 2 millió dolláros inségkölcsön miatt

amelyet közvetlenül a kommunizmus megszűnése után vett föl Amerikában a magyar kormány. *Ez az amerikai követelés ugyanis egy rangsorban van a reparációs követelésekkel és ezért a kölcsön kibocsátása előtt az amerikai kongresszus-*

nak a zálogjogok felfüggesztéséhez való hozzájárulását is meg kell szerezniük. A magyar kormány nyilatkozata szerint *Amerika hozzájárulása szintén biztosítva van*. Csak ezek után következhetik

a kölcsön plaszirozása

amelynek módjai mélyen belevágnak gazdasági életünkbe. Mint a külföldi kölcsön egészére és nagyon sok részletére nézve, az elhelyezés tekintetében is nagyon lényeges különbség van Magyarország és Ausztria helyzete között, még pedig ebben a tekintetben is Magyarország hátrányára. *Az osztrák kölcsönért garanciát vállaltak* Franciaország, Anglia, Olaszország és Csehország egyenként 20 százalék erejéig és egyes kisebb államok a további 20 százalék erejéig, tehát *Ausztria más államok készíttető kezessége mellett vehette fel az ő 650 millió aranyfrankos kölcsönét*, ami rendkívül nagy előnyt jelentett számára, mert semmiféle rizikó nem forgott fenn s így *semmiféle rizikó-prémiumot nem számíthatott föl a hitelező*, mert követelését teljesen biztosították láthatta. *Nálunk ilyen garancia nincsen*, a magyar kormány — amint azt ismételtelen kijelentette — illyenre nem is reflektált. Mivel azonban a vármokot, a dohányt, a sót, a cukrot és más állami jövedelmeket a magyar kormány leköttötte a külföldi kölcsön fedezetéül és biztosítékul, kötelessége gondoskodni arról, hogy a *külföldi garancia hiányát a hitelezők ne használják fel kedvezőtlen feltételek szabására*. A kérdés tehát az, hogy

milyen kibocsátási ártolyamon és hány százalékos kamatra lehet elhelyezni a kölcsönt.

Az osztrák kölcsön ebben a tekintetben sem vonható analógiába a miénkkel. Ausztriának ebben is szerencséje volt,

amennyiben *egész kölcsönét a Bank of England közvetítésével helyezte el*. Az osztrák köztársaság rendkívüli kedvezményeket nyújtott az Angol Banknak, hogy a vele eddig is összekötöttségben volt *Angol-Osztrák Bankot bécsi fiókjának szerveszervezte át s a Bank of England bécsi fiókja ma — azt lehet mondani — Bécs legmagasabb pénzügyi intézménye*. A mi kölcsönünket valószínűleg *a budapesti nagybankok közvetítésével* helyezi el a kormány, még pedig előreláthatóan *Londonban*, bár nincs kizárva, hogy *az amerikai piacra* is számít, amit *J. Smith* amerikai szakértőnek a kölcsönügy budapesti ellenőrző főbiztosává való kinevezése is sejtetni enged. Részletekkel egyelőre a legbeavatottabb körök sem tudnak szolgálni.

Politikai körökben nagy várakozással néznek az elé, hogy a kölcsöntüggyel kapcsolatban *menyiben váltja be a kormány azt a sejtenti engedett szándékát, hogy demokratizálja az ország közállapotait?*

Bethlen miniszterelnök csütörtöki beszédében erre vonatkozólag csak az *internálé tábort* kérdésében tett pozitív ígéreteket, valamint arról is beszélt, hogy *széleskörű amnesztiát ad* a politikai elítélteknek és az emigránsok kevésbé exponált rétegének. Egyes hírek szerint a *demokratikus adórendszert* is beigérték volna. Azonban *minden a választójogon* fordult meg. Semmiféle komolyabb adat sem merült föl arra nézve, hogy a kormány az ellenzék követeléseire megnyugtató ígéretet tett volna, sőt Bethlen csütörtöki válasza éppen az ellenkező magatartásról tett bizonyosságot. Mindamellert remény van arra, hogy *a viszonyok kényszerítő hatása is rá fogja szorítani a kormányt az általános, titkos választójog törvénybe iktatására*, amennyiben a gazdasági viszonyoknak a normális állapot felé való fejlődése úgy a dolog természete szerint szabababb atmoszférát fog teremteni.

J. Smith főbiztos Európában

Páris, április 19. S. Smith érkezését április 22. és 23-ika között várjuk. Valószínű, hogy Előbb Londonba megy és azután jön Párisba.

Tárgyalások Londonban a kölcsön elhelyezéséről

Felhívatatosan jelentik: Miután a kölcsön elhelyezésére nézve az előfeltételek megvannak, az ünnepek után ismét folytatódni fog a tárgyalások, amelyek a kölcsönjavaslat londoni tárgyalásának alkalmával az angol pénzügyi vezetők és a magyar kormány között a kölcsön elhelyezésére nézve megindultak.

Ma délben a kormány tagjai minisztertanácsot tartottak Bethlen István gróf miniszterelnök elnöklésével, amelyet a folyó ügyeket tárgyalták és szóba került a parlament szünet utáni munkarendje is. Már megtörténtek az intézkedések arra nézve, hogy az egyes részort miniszterek előkészítsék a tárcájuk körébe vágó javaslatok közül azokat, amelyeknek parlamenti tárgyalása úgy a bizottságokban mint a plénum előtt május közepén megvitatásra kerülnek.

Korányi bucsuja Párisban

Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter a husvéti ünnepeket arra használja fel, hogy Párisba utazva, átadja visszahívó levelét a francia köztársaság elnökének és hogy elvégezze a szokásos bucsulótárgyalásokat. Ennek megtörténtevel a pénzügyminiszter visszautazik Budapestre.

86 milliárddal emelkedett az államjegyforgalom

Az államjegyforgalom az április 15-iki kimutatás szerint az április 7-iki állománnyal szemben 86 milliárddal emelkedett.

Tavaszi és nyári
GYAPJUSZÖVET
ujdonságok
WEISZ EMILNÉL
KOSSUTH-UTCA 1.

A miénk elment a haretérre s itt kevés az irástudó. Vállalod?

— Vállalom, de országul fogalmazni nem tudok.

— Nem is kell. Diktálás után tudsz írni?

— Tudok.
— Hát ez kell.

Másnap írrok voltam a fogolytábor parancsnokságán, a kozák lakatnyában.

III.

Hetek múltak. Késő éjjel volt. A testem már követelte az álmot, de a lelkem otthon járt. Nem akart viszatérni Kelet-Azsiába. Így sserbenhagyva lebegtem az ébrenlét és álom határára már órákhozott.

Künn patkók dobantak. Csikordult az ajtó. Parancszavak, kozák csizmák koppantak. Alig suhanó, lágy léptek, szöszmötélés, letelepedés.

Kimentem az őrszobába. A cirkáló csapat jött meg a mandsu határról. Vendégeket hoztak: két férfit, aszszonyt és lányt.

Vérem az arcomba lobbant. Hőnaljától lefelé a csikos lebernyeg, fején a turbánszerű zöld kendő. A csunguz rózsája! De vajon ő-e? A fal mellett ült, nem nézett rám. Kezeit ölébe rakta. A combjain simuló haránt csikok vonták a szememet. Feje mélyen a mellére hajtva. Csak a zöld turbánt láttam.

— Hozzátok utánam a szpirtet. — szólt az őrmester.

Felbredtem. Lapos hádogdobozokkal tüntek el a kozákok. Ismertem már ezeket. Kínai rizs-szesszel voltak

tele. A csunguzok az egyszer rajta-veztettek a csempészesen.

Egyetlen ifjú kozák maradt vissza őrnék.

— Mi is kapunk.
— Mit?
— Szpirtet. Szereted?
— Csáíával?
— Csáíával.
— Nagyon jó.

Megkaptuk. A szamovart is, a szeszt is. Csakhamar vígan duruzsolt a víz. Polkárba töltöttem. Rá egy ünni rizs-szeszt.

Amint szálamhoz emelem a forró, szeszes, cukros italt: a szesz göze egyszerre orromba vágódott. Tele lett a szájam, a tudóm. Mintha megcsiklandoztak volna. Esztendeje, hogy nem éreztem ezt az illatot. Mohón nekiestem. A következő poharat már lassan, mértékkel szürösöltem, mert éreztem, hogy minden érzékemet megszálítja a mámor. Minden izem vágyódik, rohan a zsibbasztó, mindent feledő öntudatlanság felé.

Ivott a kis kozák helvettem is. Ifjú volt. Ért az alkalmossal. A negyedik pohár után üres szemmel bámult rám. Mosolygni igyekezett. De a mosolyt lemosta a halálos mámor bárgyúsága, amint végigtörtült az arcán.

Kényszeredett mosoly buidosott egy darabig az ajkszögleteiben, majd végignyult a picesen, hatalmasan horkolva.

Zsibbadtan elfásulva üttem egy darabig. Mámoros pillantásom végig futott a fal tövében gubbasztó csungu-

zokon. Mélyen mellükre horgasztott fővel ültek. Mozdulatlanul, mint a mumiak. A pislogó mécs világa titkos zatosan nyuladozó rémárnyékokkal festette tele a falat.

Most az egyik férfi rám nézett. Megértettem. Sárgásbarna arcára rákövült a keletázsiai mongolok talányos vigyorgása. Szeimeit merően rám szegezte. Tekintete arcomon másként. Hiába hessegettem. A szememen át behatolt a koponyacsontom mögé. Éreztem, amint tapogatta agyam tekervényeit. Vajon mi célja van? Réssen kell lennem! Stürin pislogtam, hogy nehéz pillámról elűzzem a mámort. De éreztem, hogy ez hasztalan küzdelem. A szesz meltyől elszoktam, mindjobban megülte agyamat. Megbénított. Az akarat nem születhetett cselekvéssé.

Az öreg csunguz le nem vette rólam szememet. Kezel ítemes, ringó mozdulatokkal hibbantak különféle helyzetekbe. Az egysúlyom követte. Akaratlanul követte e mozdulatokat. Valahol a lelkem mélyén utra kelt a rémület: nem vagyok ura mozdulataimnak!

A kezéből félméter hosszú, hattyunyaku öntöttvas furulya nő ki. Szeme sugárzik, szur- A furulyát száíához viszi. bele fúj. — nem — belezümmögött a nyelvetlen furulyába.

Különös zene. Valamit ébreszt bennem. Egy másik ént, aki nem ismerem eddig, aki bennem aludt, s éringatta, ami bennem éber volt.

Ugy hatott, mint nvári reggelen ébredéskor, kétes félálomban a legyek lágy zsongása. Semmi dallam. Innen-

onnan elszáll egy-egy légy, lágy zümmögéssel.

A furulya zümmögésére felvetette fejét a csunguz rózsája. Mély szemben kérdő és kérés kíváncsiság. Valami titkos követelés, beváltásra szomjazó ígéret. Benn, benn, messze a szemem mögött, az agyában rejtőző gondolatok mögött valami lobogott. Valami vonzott: sejtelmesen és megfoghatatlanul.

Néztem a szemét, a mély mongol szemet, amint fel-fellobbant a zene ütemére s ismét kialudt.

Igen, a végtelen mély, mongol leány szemében valami lobogott, fénylött, hívogató. Valami vont, hogy álljak fel és menjek a zümmögő dögő és már ütemessé való furulya hívására. Menjek és nézzem, kutassam, keressem azt a titot, azt a messziről lobogó fényt, amely a mongol leány titokkal teli, báljóslatu szeméből révedez elő.

Karjai saíatságos mozdulatokkal követték a reitélyes zenét. Egyszerre keze egy mázatlan cserépszilkét nyitott fel. Hol vette?

Báljának egy mozdulatára lehült feijéről a turbán. Fürte leomlottak és hullókéken villogva körülölelték természetét.

A szilkéből a haját kente. Fürtöknél húzogatta végig raita kenőcsös kezét. Átható, de nem tolakodó, kellemes, édes illat töltötte be a szobát. Éreztem a gömöri hegyek galagonya-illatát.

A zümmögő zene ütemre mozgatta karjait, kenegette haját. Minden kezmozdulatára újabb illatfelhők rebben-

A „Morus Fegyvernekiana” hazát cserél

Debrecen legszebb, legédesebben romantikus parkja, a Fűvészkert, meghalt ezen az esős, szomorú tavaszon. Az első napon, amikor a föld téli fágya kiengedett s a kert szépségesen kacskaringós utait puha sár borította a fagyos rögök helyén, az orgonabokrok duzzadó rügyekkel tele, az új tavasz nedveitől telte fészülő ágai megremegtek az ásóknak dobantó ütéseitől, amelyek dus gyökérzetüket kifordították a nedves, pihent, friss izekkel teli földből. Három nap múlva már nem volt a kertben orgonabokor. Azután a fák kerültek sorra. A tölgyfa kis dombján, ahol előkelő elzárkózottságban élt a többi fák fölött: az apró eperfa, amely a befelé vezető ut első fordulójánál hívalkodott kerek, tömör lombkoronájával s büszkén mutogatta törzsén tábláját a felirással: „Morus fegyvernekiana, hazája Kína”; a karcu és romantikus lelkű nyárfák; a füzek, e szomorú menyasszonyok, szüzsés és özveggyi bánatukkal, a fiatal hárs, törzsén a bevészt szívvel, amelyet kérkedve fordított a sétáló felé, mint egy nagyon boldog, nagyon szép és nagyon szomorú pár emléket, az exotikus nagy zöld, fehér tejjel bő gyümölcsöket termő fa, amely, mintha sohase tudott volna hová lenni a csodálkozástól, úgy állott a bejártnál a kollégium felé fordulva: hogy kerül a távoli országból a debreceni földre? Az elegáns és karcu fenyvek némán bámulták a pusztítást a szent helyen és összeborszongtak, valahányszor egy-egy kiasott fa végigdől a pázsiton s az ibolyák fölébe sóhajtotta bánatát. Ami az ibolyákat illeti, kis szívük, a mely a szerény sors békés örömeinek megbecsülésére tanította őket, hogy remegett, amikor úde fejük mellé omlottak a büszke koronák, a hatalmasok megcsodált ékességei!

— Mindig mondtam, hogy jobb itt élni, lenni, közel az illatos földhöz — mondta egy öreg levél, amely csodálatos módon élve maradt egy vastag, meleg hókupac alatt. — A büszkeség még sohase vitt jóra.

És sorsukkal elégedetten bolytattak az öreg levél felé mind a fiatalok, még a hamvas szíru virágok is, akik pedig sokat tartottak illatukra és a finom bájra, amely a szép és szerény teremlések sajtósága.

— Kiáthatják az emberek a hársot és a tölgyet, de ugyan kinek jutna eszébe bántani minket? — mondták. Minket legfeljebb a halvány arcú diák szakít le, hogy a szerelmesének adjon, ez pedig még szebb, mint a kertben lakni. A szerelme nagyon szép és éppen tegnap mondta, hogy mindennél édesebb a finom ujjainak simogatása.

Igy beszéltek az ibolyák, bár szívük fájt a hatalmas fák sorsán, akiket kiáztak az emberek.

De mi, akiket egy csomó kedves emlék fűz a Fűvészkerthez, az ibolyáknál is jobban sajnáljuk őket. A hársakat és a nyárfákat, a tölgyet és a többieket mind, amelyek a kergükbe véseit szivekkel és betűkkel mind drágák nekünk, még ha nem is mi véstük a kergükbe a fiatal szerelem emlékeit. Hányszor elméztük a kipusztított kert fáiinak tavaszi rügyeit, a lombok borulását, a levelek terjeszkedését, amint gyűszűnyi kör-nagyságúhól tenyérnyívé nőttek és hány ősszel bámultuk meg az őszi színek csodálatos keveredését a kedves kertben! Debrecennek nem volt nála romantikusabb helye. Hársvirágzárkor, május egész havában, vagy a nedvesedő őszön minden szívet megfogott, mintha annak a sok szerelemnek, diákszerelmeknek, amelyek az öreg kertben fogantak, sok édes emléke, hangulata átítatta volna úde illattal földjét, fajt, levegőjét. — Hányszor leszórtak ide fiatal kolléginák, akik frissen szabadultak be az egyetemre s vidám nekiszilajodással élvezték a szabadságot ártatlan föltrre, az addig tilos cigarettára?

S az emlékeken túl, magában is romantikus volt a kert, lélekkel teli esendiben, — amely esendibe beletartoznak a méhek zümmögése, a madár lakók zenéje és a tücsök hangja, amely láthatatlanul cripelt valahol egy széles fűszál alatt. Szép volt a kert hanyargós utaival, enyhe dombjaival, az orgonabokrok sürtüjével. Bájj volt ebben a kertben, — amilyen nincs meg a Nagyerdőn, — a csöndes, városi kertek bája, amelyet fiatalossá finomított a kollégium közelsége.

És most vége a kertnek, finom hangulatait nincs, ami pótolja. A kipusztított fák helyén, a tisztáson ott

az alapkövet jelképező oszlop, a Dérimuzeum helyének jelzője s az oszlop szürkeségében és jelentéktelenségében erősebb, mint a fák sudár és magas derekukkal, árnyékvető lombjaik erősségével. A fákat elítzte az oszlop, elítzte a cserjéket is és a Morus Fegyvernekiana, a fegyverneki eperfa, a melynek hazája a távoli Kína, elindult új hazát keresni a tölgyekkel, iharokkal, füzekkel, orgonákkal és exotikus íatesztvéreivel együtt. A kö most már fenyegetően és a szürkeség, a civilizáció támadó pózában áll a tisztáson, amelyet elhagyott minden ellensége, a természet finom szépségei.

Az előrs áll ott, utána jönnek a szürkeség ficsapatai, a téglával rakott szekerék, kövek halmazai, munkások csapata, akik mélyen a földbe ássák és magasra tornyosítják a köveket és téglákat. Az épülethez majd új szépségek kerülnek, indiai istenek és idegen mesterek vásznai, amelyeken idegen tájak szépsége ragyog: idegen szépségek. — A poros és civilizációjának szürkeségében és felelettségében a porra emlékeztető városnak kedve támadt az idegen szépségekre s barbárságában, öntudatlan civilizálatlanságában azokat a szépségeket írtotta ki, — hogy az idegeneknek helyet csináljon, — amelyeket önmaga termelt ki a véletlen kegyelméből monstruózus testének egy elefedett zugában. A Morus Fegyvernekiana, a virágzó hárs széles lombkoronájú törzse, a tölgy, a fűz, az ihar átengedik a helyet az idegen szépségeknak. Kár, de kár!

De ne örüljete, ibolyabokrok! Miért kellene a kőpalotában, a palota kertjében ibolyabokor? Finom leveleitek és kítart szárnyu szirmotok nem illik a szürke kőfalakhoz. Az oszlop ott, nektek is hadat üzent és vörös, csunya salakkal, vagy szürke kavicsokkal betakart utakat hív maga után, hogy helyeteket elfoglalják. A vörös és szürke utak mentén hosszú fűszálak lóbálják egymáshajló szárait. Ez illik a falakhoz és az uthoz, száz millió fűszál erdejé, a végtelenségben is egyforma. Az ibolya nem.

A szegénység és szerénység sorsa szomorubb, mint a gögös erő. A koromás lombu fákat átültették új kertbe, az ibolyát nem ültetik át. Ki látja meg az ibolyák halálát, ha a téglarakások és a kő elgázolják a zöld kis bokro-

kat? A tölgy és az ihar könn újra lombot eresztenek, de az ibolya helyén jövőre kopasz marad a föld. Az ibolyák meghalnak, amint meghalt a Fűvészkert.

Thury Levente.

Elfogtak egy betörő családot

A rendőrség tegnap hajnalban egy régóta körözött veszedelmes betörő családot fogott el a Vilmos-kertben. A detektívek már hetek óta nyomoztak a betörők után, de eredménytelenül. Tegnap végre sikerült lefogni az egész családot.

Napokkal ezelőtt jelentették a rendőrségnek, hogy a *Gardócsalád*, — amely több betörést és lopást követett el Debreczenben és a vidéken, a Vilmos-kert 1. számú házában tartózkodik. A detektívek azonnal kimentek a Vilmos-kertbe, de a betörő család valahogy nesztét vette a nyomozásnak és elmenekült. A detektívek felnyitották Gardócs lakását és házkutatást tartottak, de nem találtak mást, csak *kétfélmillió korona értékű lopott dohányt*. Napokon keresztül figyelték a detektívek a házat, de a betörő-család nem tért vissza. Tegnap hajnalban aztán egyenként megérkeztek a család tagjai. A detektívek azonnal körülfojták a házat. *Katona* detektív csoportvezető előrement, kinyitotta a kaput és revolverét kezében tartva *felszólította Gardócskat, hogy adják meg magukat*. Az öreg Gardócs válasz helyett a *detektívekre uszította a házörző komondort*. A dühös kutyát Katona detektív kénytelen volt lelőni, mire Gardócs *megadta magukat a detektíveknek*.

A veszedelmes betörő-család már több mint négy hónap óta garázdálkodik Debreczenben és a vidéki városokban. Debreczenben csak kisebb betöréseket és lopásokat követtek el, a nagyobb betöréseket mind vidéken hajtották végre és az összelopkodott holmikat Debre-

tek el; megteltették a szoba levegőjét, mely mintha már nem is volna.

Éreztem, hogy nem levegő, hanem ez a megejtő tavaszi illatot, magát a tavaszt, az életet, a vágást lélegzem be. Édes hágyatság kerülgetett. Szívemben kígyult a vágvak vágya.

A szemét kerestem, a végtelen mély mongol szemet. Nem láttam már. Messze, nagyon messze valami fényviett fel-felillant. A furulya zümmögött. Mintha a hazai tavasz légy estéinek minden altató zenéje benne volna. Távoli, elhaló tücsök csiripelés, levélzizegés. S ez mind összefolyt egy végtelenül halk, kellemes, éringató, légy melódiába.

Öntudatom már aludt. Csak a vágy élt még, a vágy. Kerestem a szemét, a lány szemét, amely igért, amely követelt s amely hogy megcsal — éreztem. De kerestem. Jött és jellobogott. Már aludtam. Csak a vágy volt ébren. Éreztem, hogy jön. Kitértam a karjaimat. Beléők simult. Ölemből ült, karjait a nyakamba fonta. A szemem rám villant, belékapcsolódott az én szemembe. Már nem igért, csak követelt.

— Tudod-e hol a kínai negyed.
— Tudom, lai tudom.
— Hi-Csang-Lin üzletét ismered?
— Ismerem.
— El fogsz menni.
— Elmegyek.
Lebernyegéből négyféle színű szájakat hozott ki. Összecsomóztta.
— Odaadod neki.
— Odaadom neki.
— Amit ad, elhozod.
— Elhozom.

Hozzám simult. Testének melege forrált. A zene elhalt. Két alk bársonya zárta le pillanatra a száimat. Majd engedett a nyomás. Az alk távolodott. Mohón hatoltam utánna. Távolodott. Én kinyitott nyakkal csokorra váró ajkkal futni kezdtem a mongol léány: meleg illatos, friss szája után.

Azt hiszem, a városban voltam ezen az éjszakán. A tiszta csizmám reggel a kínai negyed fekete sarától volt mocskos.

IV.

Magasan járt a nap, mikor a feleser életet vert belénk. Eltűntek a fogoly csu-guzok. Fülemben még mindig benne zümmögött az öreg csunguz álmodt. Én kinyitott nyakkal csokorra váró ajkkal futni kezdtem a mongol léány: meleg illatos, friss szája után.

Hetek multak. A kozákokkal teljesen megbarátkoztam. Oroszok ók, jók, lágyak, nagy gyermekek, könnyen befolyásolhatók s szép szóval minden számságra rávehetők.

Jól benne voltunk a forró sibiriai nyárban, mikor — kitudia hanyadszor — ismét kilovagoltam a kozák őriárral a mandsu határra.

Mintha kibált volna a pusztá. Csak nagyon ritkán láttunk a láthatár szélén el-elrobogó lovas alakokat. Néha egy fitty hasított végig a rónán. Estére a hegyek közé értünk.

Távol hegyoldalokról hirtelen kiálló, meggyulladó, egymásnak felegető tüzek világítottak.

— Valami készül! — dörmögött az őrmester, vigyázottok.

Mindnyávan megereztük a döbberést, amely az őrmester szavaira lelkünkön végigszárt. Az előbb még gondtalan nyugalommal esorteltünk a ritka harasztban. Most halálos rejtelmeket takarva felvegőztötek felénk az őstölgyek.

Kibontakoztunk a hegyekből. Előtűnk hosszú völgy. Tul rajta tágas fensík támadt elénk. Messze a láthatár szélén valami lidércfény táncolt, csillogott. Jobbról a hegyoldalban elnyújtott bagolyuhogás hallatszott. Balról ugyanily hang felelt. Majd egy harmadik elült, a völgy kijáratánál. — Uhuuuuuuu!

Jobbról valami csörrent a fák sürtüjében. A lovam kiugrott és megfordult. Rohant volna visszafelé. Nehezen megfékeztem, lecsendesítettem és a többiek után iramodtam. Vagy harminc lépésnyire közelítettem meg a csapatot, mikor balfelől váratlanul lángnyelvek lobbantak, puskák ropogtak.

Egymásba kavarodó, bukdácsoló, véres gomolyag hullámozott előttem. Megvadult lovam néhány órfási szó-késsel keresztül vágott a fetregő állat- és embertömegen s kiszáldott a fensíkra.

Nem tudom meddig vágattam. A lovam vitt a távoli fény felé. Éreztem, hallottam, hogy üldöznek. A fény még oly messze volt s az üldö-

zők oly közel. Nem tudom micsoda ösztön vitt a fény felé. Talán az, mely az ég madarait a világitó-torony ablakainak hajtja, ahol összetörök tglajkat. Nem tudom. De minden vágyam, akarásom abban csuesosodott ki, hogy előbb érjem el azt a távoli fényt, mintsem üldözöm utólrétek.

Végre közeledett. Láttam a vakolatlan vályogfalakba váit ablakon klszűrődő fénykéveket. Csaknem felkiáltottam örömben. E pillanatban hurok fonódott a nyakam köré. Lovam kifutott előlám. Hanyathomlok buktam a földre.

V.

Mikor fölébredtem, friss istálló szag ütötte meg az orromat. Egy halom szénán fekvőtem. A jászol mellett kozák lovak ropogtatták az abrakot. Behunytam a szemem. Minden tagom fájt. A fejem zugott. A fülem... mi ez? — a kimerült érzékek játéka, vagy tényleg zümmög a nyelvetlen furulya? De hol?

Kinyitottam a szemem, nem látok, nem hallok semmit. Amint behunytam, újból zümmög a furulya. Lehuz, alta. Mintha tengely körül forogna a lélekem s készűl befordulni a tudatlamba, az ismeretlenbe.

Zümmög. Kinyitom a szemem. Semmi, de a fejem rebedezik. Mintha ezer csakámyal kopogtatnák belül a koponyámat. Így elviselhetetlen. Behunytam a szemem, álom felé csuszszan az öntudatom. Csak ezt ne! Kapaszokodom belőle kifelé, csak kifelé. Kinyitom a szemem, nem hallok a

zenben réseket kora fia tékeket hordta betörés borsodi Hetekig után lo kodva bintany

Legu sodi he vettek a bánya és ellop na érté ből kiho lubeli f

A ve ság m alatt kö tükü h

A re ság bü mozást gyanu. betörés eselekn

Él téri vass föld-téren levő vas szándék élelmiszé ban élle tek kellő nak is k bazárúzló borbélyn ellatároz kite'ptia nak adia nagy szá lőzsef tb nak ügy ozt az á eredet

Kitün

zümmög minden lehunyor a játék, kem vé A szé Lépések furulya elfogiam pakodó csuszók felső lép körülfor zem a g tát.

Nézem resem messze- léje szá telenti E közvetle szemet Simogatt Elszibba gol a v — lu

Az u lódukt tünik el Vissza guz lép nak a h ellenkez egyik vékony körtefa

BE gáz- kocsik

czenben értékesítették. A betöréseket Gardó József és fiatal-korú fia követték el, a lopott értékeket Gardó fiatalkorú leánya hordta el az orgazdákhoz. A betörések legnagyobb részét a borsodi bányákban követték el. Hetekig uton voltak és a körút után lopott értékekkel megrakodva jöttek vissza vilmoskerti büntanyájukra.

Legutóbbi betörésüket a borsodi herbolyai bányatelepen követték el. Egy éjszaka feltörték a bányateleg élelmiszerraktárát és elloptak közel tízmillió korona értékű élelmiszert. A raktárból kihordott élelmiszert egy falubeli fuvarossal szállították el.

A veszedelmes betörő-társaság négy hónapi működése alatt közel százmillió korona értékű holmit lopkodott össze.

A rendőrség a betörő-társaság büntígyében széleskörű nyomozást indított, mert alapos gyanú, hogy az eddig kiderített betöréseken kívül is sok büntetlenül maradt a felkutatás.

Élelmiszerárak a Degenfeldtéri vassátrakban. A város a Degenfeldt-terén és a Simonffy-utcai piacon levő vassátrakateredővel azzal a szándékkal építette, hogy azokban élelmiszereket áruljanak. Mintán azonban élelmiszerárak nem jelentkeztek kellő számmal, a sátrakat másoknak is kiadták s így azokban van bazarüzlet, vászonkereskedés, sőt borbéli-műhely is. A tanács nemrég elhatározta, hogy ezeket fokozatosan kitérítse s helyüket élelmiszeráraknak adja ki. A reflektánsok már nagy számmal jelentkeztek. H. Kiss József tb. tanácsnoknál, aki a vassátrak ügyét kezeli s rövidesen cseréli azt az állapotot, hogy a vassátrak eredeti rendeltetésüknek adja át.

Kitűnő férfi fehéreneműek Frank Edénél.

zűmmögést, de ezerszeresen nyilvánlik minden tagomban a fájdalom. Ujra lehunyom szememet. Lev folyik ez a játék, talán csak percekig, de nekem végtelen hosszuidég.

A szénapadlás fölül halk zizegés! Lépések. Ott jön valaki. Erősből a furulya zűmmögése. Erőlködöm, hogy elfogiam a mögötte hangzó, lágy lopkodó léptek ütemét. Vékony létra csuszlik le a fal mellett. Ott áll a legfelső lépcsőfokon. A csikus lebernyeg körülfontja tagjait. Ott áll, ő az. Erzem a gőmőri hegyek galagonya-illatát.

Nézem. Nem vett talán észre? Keressen a szemét. Két lángocská lobog messze-messze a sötét fensikon. Feléje száll a vágyam. Jön, leszáll nesztelenül. Két mély mongol szem néz rám közvetlen közelből. Csak ezt a két szemet látom, a két mély lángszemet. Simogat... A halántékomat dörzsöli. Elzsibbad minden fájdalmam s fellángol a vágy.

— Itt vagy, nem éreztelek!

VI.

Az udvaron léptek hangzanak. Kifüldt karomból. Színes felhődarab tűnik el a szénapadlásán.

Visszalökik a tolozást. Három csunguz lép be. Felrántanak, kitzsigálnak a ház elé, a vadkörtefa alá. Nem ellenkezem. Hasztalan volna. Az egyik franszarvas hebelből sodort vékony kötelet húz elő. Átveti a körtefa ágán, alája állítanak. Nem

A besszarábiai kérdés és a román — francia szerződés

Románia májusra orosz háborút vár

London, április 19. Párisi jelentés szerint a francia-román szerződés megkötése küszöbön van. Poincaré és Duca között a szerződésre vonatkozó tárgyalások már befejezés előtt állnak. A szerződés hasonló a francia-csehszlovák szerződéshez és csak de-fenzív jelleggel bír. Franciaország a szerződésnek nem kíván Oroszország ellen irányuló ellenséges jellegű adni, hanem azt óhajtja, hogy a besszarábiai kérdésben megegyezés jöjjön létre a két ország között.

Román politikai körökben a szerződés sürgősségét fokozta az a ítélet, hogy Oroszország májusban háborút indít Besszarábia visszatoglalása végett.

Duca külügyminiszternek az volt a nézete, hogy a háború veszélye elhárul, ha Franciaország szerződésben biztosítja Románia szuverenitását Besszarábia felett.

A francia kormány a Morgansoportnak nyújtott zálogok miatt elítelte a Romániának adandó 100 millió frankos kölcsön tervét, de a vezető párisi bankok nagy hitelt nyújtottak Romániának, nehéz tüzéségének felszerelésére, aeroplánokra és más hadianyag beszerzésére. A szerződéssel kapcsolatos tárgyalások befejeztével véget ért a román királyi pár párisi látogatása is. A királynő Nizzába utazott. Ferdinánd azonban inognitásban Párisban maradt.

Ki fog segíteni Romániának?

Páris, április 19. A francia lapok a román királyi pár párisi látogatásával kapcsolatosan beható figyelmet szentelnek Románia külpolitikai helyzetének. A Liberté hasábjain Bainville

kifejti, hogy Oroszország szövetségese veszélyt jelent Romániára. — Oroszország sohasem szerette Romániát. A háború alatt a román hadsereg jórészt azért szenvedett súlyos vereséget, mert az oroszok igen különösen fogták fel szövetségi helyzetükből folyó kötelességeiket. A cári kormány egyáltalán nem titkolta, hogy Románia beavatkozásából semmit sem kér. Oroszország és Románia között a viszály magyát Besszarábia alkotja. Besszarábia eredetileg román tartomány volt és Románia mindig a maga Elzász-Lotaringiáinak tekintette. Amikor II. Miklós cár bukása után Oroszország összeomlott, Besszarábia szabadon rendelkezhetett magáról és újból visszatérhetett Románia kebelébe. Ezt a visszacsatolást jóváhagyta és elismerte ugy Anglia, mint Franciaország. Ily körülmények között azt lehetett volna hinni, hogy a kérdés ezzel elintézését nyert és hogy ez a kérdés Európa szempontjából békésen elintéződött.

Szovjet-Oroszország azonban most olyan igényeket támaszt Besszarábiára, amelyek mind élesebb hangon nyilatkoznak meg. Ez annál inkább nyugtalanító, mert következtetni enged arra, hogy Oroszország előbb-utóbb a régi orosz birodalomból kivált részeit is vissza fogja követelni magának, tehát Lengyelországot, Lettországot és Litvániát. Fokozza ennek veszélyét az, hogy ezek a különböző nemzetek maguk sem tudnak egymással megegyezni, mint azt Lengyelország és Litvánia között a Memel és Vilna kérdésében támadt viszály bizonyítja.

Tartani lehet attól, hogy a

besszarábiai kérdés egy napon válságosra fordul. Felmerült az a kérdés, hogyan fog alakulni Romániában a helyzet ebben az esetben? Ki fog Románia segítségére sietni, ha Szovjetország megtámadja, mint ahogy megtámadta 1920-ban Lengyelországot. Románia is olyan elszigetelt marad, mint Lengyelország volt, amikor az orosz vörös hadsereg már Varsó külvárosáig ért és Weygand tábornokot kellett a lengyelek segítségére kiküldeni.

A mostani orosz kormány politikája határozottan románellenes. Anglia csak langvos barátságát viseltetik Románia iránt és semmiképpen sem lehet számítani arra, hogy épen a besszarábiai kérdésben vállalja kockázatot Románia kedvéért. A kisanant segítségére sem lehet számítani, mert az alapokmányok a casus belli sorából kizárják az Oroszországgal való viszály lehetőségeit. Jóformán egyedül Franciaország marad, aki Kelet-Európában az államok határait és függetlenségét megvédelmezi hailandó.

A szovjet casus bellinek tekintti Románia bármiféle segítségét

Stockholm, április 19. (Havas.) Litvinov, a moszkvai sajtó képviselői előtt kijelentette, hogy a szovjetkormány a londoni angol-orosz értekezleten felveti Besszarábia kérdését. A szovjetkormány az Oroszországgal határos államoknak Romániával való szövetségét a jóviszony fenntartásával össze nem egyeztethetőnek tartja és a román kormányt a besszarábiai kérdésben való minden anyagi és erkölcsi támogatását a szovjetkormány elleni ellenséges cselekmény, valamint szovjet-terület megszállásában való részességnek tekinti.

Nem szabad megbántani Olaszország érzékenységét

Páris, április 19. A Petit Bleu a román királyi pár látogatása alkalmából hangsúlyozza, hogy Mussolininek és az olasz nacionalista politikának a választásokban aratott nagy sikere után a franciáknak kétszeresen kell óvakodniuk attól, hogy Olaszország érzékenységét érintsék.

Talán szükség van a francia-román szövetségre, de még nagyobb szükség van arra, hogy Franciaország és Olaszország között tökéletes és szilárd egyetértés álljon fenn. Helves politika Szovjet-Oroszország elé sorompót állítani, de nem azon az áron, hogy ezzel válaszfalat állítsanak Franciaország és Olaszország közé.

Kalapok Fehéreneműek
a legolcsóbban beszerezhetők
Werner Sándor uridivat üzletében
Plac-utca 72. szám.

BENZINT, PETROLEUMOT,
gáz-, (nyers) kenő- és hengerolajat, gépszirt,
kocsikenőcsöt és vegyitermékeket eredeti gyári árban szállít

MAYER és MOLLER
olaj-, gépkenőcs- és vegyipari gyár r.-t.
DEBRECZENI TELEPÉROL
Ferencz József (Plac) ut 42. sz. Telefon 7-77, 13-34.
Főnök: Hoffer Sándor.

Tengerre polgár!

Bevallom, eleinte magam is jelentéktelennek tartottam, egyszerűen elnéztem a hír felől, hogy Debrecen városi tanácsa *Északi tengert létesít a Nagyerdőn*. Egy régi barátommal, — volt tengerészkapitány és kiérdemült globetrotter — kellett találkoznom, hogy a *tengeralapítás* nagyszerű perspektívái kitáruljanak előttem s „lelki szememmel” bepillantsak a jövőbe, a mely ilyen nagyjelentőségű terv végrehajtása után vár az Alföld és a homok metropoliszára. Barátom a lelkesedéstől kipirulva tolt föl tegnap egy villanyosra.

— Most azonnal kiülj velem, szerencsétlen és ott a helyszínen győződj meg, hogy milyen óriási dolog ez a terv. Ehez használt nem főztek itt ki jó pár száz esztendő óta. Ragyogó, gyönyörű, csodálatos! És szédületes! Hát mi vagy te, szerencsétlen? Újságró vagy? És ennivre nincs fantáziád! Hát fiam, látod, ez a magyar sálto, ez vagy te s ezek vagytok ti. Nyomorult robotosok, szürke hivatalnokok! Ah, barátom, ha ez az eszme Amerikában születik! Ma már erről zenegene az egész amerikai sajtó s özőnlenének a dollárok milliárdjai. De ti? Almos kínai kulik!

Mosolyogva tüstem világiárt barátom korholását s hitetlen mosollyal hallgattam, amíg föhhallgattunk a városi fürdő hátagozóti dombra. Nem hittem akkor még, — hogy is lehettem volna a *Tervben*, a *Tenger Tervében*, a *Nagyerdői Tenger Tervében*. De hát elvégre nem csoda. Mi a mi szegényesen lebegő, hiúnes pillangószárnyakon röpködő fantáziáskánk szárnyalása a Terv szülei végtelen émagasában sühánó fantáziájának erős, merész saszszágyasapánsához? S egyáltalán, mi vagyok én a Tenger, a *Megalapítandó Debreceni Tenger* síma tükréhez képest?

Nos, hát ott, az Erdő egy kis sziget-tisztán, a nagy fák, a teniszpályák sárga acyázia s a körbefutó villamos-sínnek előtt, a villamoskocsik romantikus csegettviszava közben kibontakozott előttem a *Terv*, a Nagyobb minden idők terveinél.

— Ime, — kezdte barátom, — nézz szét innen, szerencsétlen és fantáziátlan sajtókuli. Itt kezdik meg a Tenger-alapítást. Ez itt előttem az *Északi Tenger*, amott a távolban a *Skandináv Partokkal*, itt ezen az emelkedésen kész a *borostyánkőhalászkok kunyhóinak* helve. Ezentul itt is találunk borostyánkővet s minden debreceni polgárnak borostyánkőből lesz a szonokúja. Másból cigarettázni itt ezután nem lehet.

Hátad mögött látod az édes *Adriát*, Fiuméből majd elhozatiuk a *Barrók-kikötőt* s azon át hajózzuk ki idegen világrészekbe a debreceni buzát és a talvirágzókat.

Nyugatra lesz az *Atlanti Óceán*. Benne könnvü lesz gondoskodni a *Kanári szigetektől*. En is adok a városnak hármát. Nem szigeteket, te szerencsétlen! Három kanári! Amott az *Északi Sark* ragyogó jeléd s az óceán hátán a *helyedbe sétél a jég*, valóságos hegyek alakjában. Műégyváltásról többé nincs itt szó. Más, hogy a sarkutazásnál nagy veszélyben forog majd az idegen. Az ő baja. A Basahalmon belül születetteknek tervez majd *külön menedékhelyeket* a mérnök hivatalt. A város fitteti majd, mint a hajléktalanok menhelyét. A Sarkon különben is hideg van. A mi 25—30 fokunk ott ráadásnak is semmi.

— Keleten amott látod majd csillámlani a *Csendes Óceán* haragoszöld hulláma. Mert minden tengert ide koncentráltunk. Ide! S a hidon, amely alatt összetalálkoznak Minden Tengerék hullámai, aranybetűkkel ég a jelszó: *Tengerre, polgár!* A debreceni fűszeresnek nem lesz ezután gondja, saját külön *Fűszer-szigetektől* kapja hajórakományszámra a gyömbért, borsot, fahéjat, kávét s jólesleges lesz itt beültetni a dalt: „*Honnan vegyek én banánt?*” Debreceni embernek az igazán nem okoz majd gondot. Csak benyul a laibizsebébe s öt pizir egy

kalappal vesz a sarki kofánál. A *Városi Óceánjáró Vállalat* hatalmas hajóin egy-kettőre eljuttat majd a *Csendes Óceán* titokzatos világába s *Fidzsi-szigetek emberövinek kunyhóit* ép úgy megláthatod, mint a *Salamon-szigetek kókuszpalmáival koronázott korallgyűrűit*.

— Melleleg mondva ez kiváló hely a *várospolitikai kérdések* megoldására. Ha egy városatya kégyvelmetlen kezd lenni, kiküldjük *felfedező-expedícióra*, vagy a *fidzsi színhely bizottságba* delegáljuk.

— A *bálna-vadászat* kitünő jövedelmi forrásnak ígérkezik a város számára s elérkezik az idő, amikor minden *vasárnap* egy *bálna* fő minden debreceni polgár tazeckében.

— S a tengerek alapításával elintéződik a *kiutazás* kérdése is. Debreceni szülőnek nem kell ezután kiutazni, vagy mint most, a nagy idegenforgalomból élni s az idegenek sűrű raját vezetgetni végig a város nevezetes helyein. A világkereskedelemben kapcsolódunk bele és ez, meg a tengerészet bőséges munkát ad minden debreceni munkanélkülinek. És nagyszerű kereseti lehetőségét.

— Csak — folytatta — persze még van némi baj. Ki kell dolgozni egy *alapos gyarmatpolitikai programot*, fel kell állítani a *gyarmatügyi minisztériumot*, amely vezesse a Telepítés

munkáját s igazgassa a *Debreceni Dominiumokat*. Ah, barátom! Végre Debrecen is belép a nagy gyarmatosító városok sorába s *konkurrenciát csinál Britannáknak!* Micsoda jóvő!

— Igaz, hogy még sok tennivaló van. De reméljük, hogy a város hamarosan tervbe veszi az *Oceanográfiai Hivatal* felállítását s megoldja a *Debreceni Városi Tengerészet* függő kérdéseit.

— Ezekről majd sokat beszélünk még neked. Tanulj meg fiam látni, tanulj meg dolgozni a fantáziáddal, tanulj meg tervezni. Ezé a Tervé, a Tervezésé a jóvő.

Körülbelül ezeket mondta el barátom a fürdő hátagozóti tisztán s ezekkel tettem enem is az *Első Debreceni Óceánközponit* lelkes hívévé. Oh igen! Megérttem. Lassan járó kényezetemet felraizotta a terv s ott, a tisztán fogadtam tettem, hogy a sajtó-propagandát igenis megindítom az *Első Debreceni Óceánalapítás* terve mellett. Ime itt az első propaganda-cikk.

De közben ennivre beledolgoztam magam az *Eszembe*, hogy megáhitottam nemcsak a propagálás, hanem a tervezés dicsőségét is. És az én avyamban is született egy terv:

— Ha már annyi vizünk lesz, miért ne alapítanánk egy *vízgyógyintézet* is?

(d)

A feltámadás utja*

Irta: Dr. Radó Rezső a keresk. és iparkamara főtitkára

A felhatalmazási törvényjavaslatokat a nemzetgyűlés megszavazta s ezzel a szanalási program előjátéka befejeződött. Mindenféle általános megkönynyebbülés észlelhető; a lelkeket bizonyos megnyugvás szállta meg. Csakhogy egyszer már eljutottunk idáig s most hozzá lehet fogni az igazi komoly munkához. Eddig az utakat találgattuk, keresgettük s a választandó ut felett vitáztunk. Most már az ut, a program adva van, most már arra kell vigyáznunk, hogy a választott uton úgy menjünk, hogy céljuk felé előre is haladjunk.

Ami eddig történt, még nem is a kezdet, csak a hozzákezdhetés előfeltétele. Most kezdődik a külföldi kölcsön megszerzésének a munkája. A 250.000.000-ós kölcsönnek előnyös elhelyezése, az elérhető legkedvezőbb kamatfeltételek kiküzdése szintén igen jelentős feladat, mert hiszen azzal tisztában kell lennünk, hogy hitelezőink jó üzletet akarnak velünk kötni s nagyon jól tudják, mennyire szükségünk van kölcsönre. Hogy valami nagyon kedvező feltételeket kaphassunk, arra nem igen számíthatunk. A fő azonban az, hogy a kölcsön elhelyezése sikerüljön.

A kölcsön megszerzésével párhuzamosan kell felállítani a Magyar Nemzeti Bankot, a melynek megszervezésétől s megfelelő üzletvitelétől függ elsősorban jövendő hitelünk. — Azonban a szanalási program végrehajtásának tulajdonképpen egy külföldi kölcsön megszer-

* Ezt a cikket, amelynek tartalmával több vonatkozásban nem értünk egyet, irójának kiváló egyénisége miatt és azért közöljük, mert a közterhek egyenlő megosztásának elvét hangoztatja. (Szerk.)

zésé, mint a Jegybank működésének mekezdése még csak kiinduló pontjait jelzi. A szanalási program munkáját a magyar állampolgároknak kell elvégezni.

Nagy vita folyt a felett, hogy meg tudjuk-e a szanalást a magunk erejéből is csinálni, vagy nem. A kérdés felvétele azonban tulajdonképpen nem volt helyes, mert a szanalással együttjáró terheket mindenesetre a magunk erejével kell előteremtenünk. A külföldi kölcsönrel való megoldás tulajdonképpen nem a terheink megkönnyítését jelenti, hanem a tényleges helyzetben az adott körülmények között ez volt az egyedüli lehetséges formája a szanalásnak.

Amíg a jóvátétel ismeretlen terhe bizonytalanul állott előttünk, addig a szanaláshoz semmiféle program szerint sem foghattunk hozzá, mert bármilyen erőlkifejtés eredménye abban a veszélyben forgott volna, hogy a jóvátétel számára lefoglallják. Minden olyan eredmény, amely bizonyos mérvű gazdasági erőnkörül tett volna tanúságot, igen könnyen a jóvátétel terheit növelhette volna. A szanalási kérdésnek tehát a 250 millió kölcsönrel való megoldása tulajdonképpen az egésznek csak a formája.

Lényege a kérdésnek az, hogy a szanalási programmal együttjáró terheket a magyar állam polgárai elviselni is tudják s itt már igen jelentős terheket kell vállalni még a külföldi kölcsön felvételével is. Az igen jelentős összegű kölcsönelőleget, valamint a belső kényszerkölcsönt, ugyszintén a Jegybank alaptökéjét saját erőnkörül kell előteremteni.

Az egész szanalási programnak azonban a *gérince adóztá-*

tási rendszerünk lesz, mert államháztartásunk egyensúlyát csak akkor állítottuk helyre, ha minden kiadásunkat adó-, illeték- s jövedéki bevételeinkből fedezni tudjuk.

Ha az évi négyszáz és fél millió aranykoronában előirányzott bevételeink meglesz, akkor érkeztünk el államháztartásunk egyensúlyához.

Ha arra gondolunk, hogy ezidőszert ezek a bevételeink egy évben 165.6 millió aranykoronát tesznek csak ki, az államháztartási egyensúly eléréséhez pedig 400.5 millió aranykorona bevétel szükséges, akkor világosan láthatjuk, hogy egyrészt az adókat, illetékeket, jövedéki bevételeket igen erősen emelni kell, másrészt pedig ezeket a nagy terheket a tényleges teherviselési képesség alapján kell elosztani az állampolgárok között.

Az egész szanalási program sikere attól függ, hogy a terhek elosztása a tényleges teherbírásnak megfelelően fog-e történni.

Országunk sorsa teljesen a magunk belátásától és igazi hazaszeretetétől függ. Vagy sikerül a szanalási program, vagy feltartóztatatlannul teljes gazdasági romlásba süllyedünk. Az ország talpraállításával együttjáró terhekből minden egyes állampolgárnak a tényleges anyagi erejéhez képest ki kell venni a részét. *Meg kell szünnie az egyes foglalkozási ágak kedvezményezésének, amely foglalkozási ág a legerősebb, annak kell a legtöbb terhet is viselni.*

Most igazán olyan idöket élünk, amikor az ország sorsa mindenek előtt való. A szanalási program terhet el kell viselni, mert másképp nem mentheti meg országunkat. De hogy ezt elérhessük, a terheket úgy kell megosztanunk, hogy az erősebb ne szabaduljon kisebb teherrel s a gyengébb vállaira ne rakjunk többet, mint amennyit elbírnak.

Nagy kár, hogy amikor annyi sok mindenféle intézményünk volt, *foglalkozási adóstatistikánk nincsen*, ezt csak most vették munkába s csak a folyó év vége felé fog rendelkezésünkre állani, *ennek következménye, hogy a terhek elosztása feletti vitákban minden foglalkozási ág a saját túlterheltségét hangoztatja.*

A *teherelosztás körül jelenleg mindenesetre nagy az egyenlőtlenség s véleményünk szerint a felhatalmazási törvényjavaslat-hoz mellékelt költségvetés-tervezetek sem szüntették meg ezt az egyenlőtlenséget.*

Valóságos teherbírási alapján csak akkor fogjuk tudni az aranykorona terheket igazságosan elosztani, ha az egyes foglalkozási ágak kereseti viszonyait is aranykorona számítási alapon tesszük vizsgálat tárgyává. Az államháztartás egyensúlyának tartós helyreállítását csak az ily módon megállapított

A Margit-fürdő május hó 1-e után is teljes üzemben nyitva marad

teherelosztás biztosíthatja. Ez annál szükségesebb, mert az államháztartás egyensúlyának helyreállítása csak egyik része a szanalásnak. A másik még sokkal fontosabb, gazdasági életünk talpraállítása és fejlesztése.

A helyreállított államháztartási egyensúly terheit csak olyan állampolgárok tudják viselni, akiknek saját háztartásuk is egyensúlyban van. Itt vár a felhatalmazás birtokában kivételes nagy hatalommal rendelkező kormányra igen súlyos, felelősségteljes feladat. Képesse kell tennie mezőgazdaságunkat, iparunkat, kereskedelmünket erőik teljes, akadálytalan kifejtésére. Gazdasági megkötöttségünk minden korlátját el kell távolítani, megfelelő ügyes diplomáciai munkával hozzáférhetővé kell tennie iparunk és kereskedelmünk számára a természetes s eddig elzárt piacokat. Lehetővé kell tenni, hogy földrajzilag előnyös helyzetűnk a Kelet és Nyugat közötti közvetítése és lebonyolítása terén kellően kihasználhassuk.

A kormány feladata, hogy állampolgárainak munkakedvét növelje s termelő munkájuk elől az akadályokat elhárítsa. Ennek egyik előfeltétele a terhek igazságos elosztása a valóságos teherbírási alapián leendő adóztatás a progresszivitás megvalósításával.

Országunk megmentéséért mindenkinek ereje végső megfeszítésével áldozatot kell hoznia, de fesszítse is meg mindenki végéig az erejét, ne maradjon ki senki. Ha így lesz, akkor a hűvölő törvényekből megszületik a fellámadás.

Pénzhamisító középiskolai tanár

Temesvárról jelentik: Jasi város közelében nagyszabású és kitűnően felszerelt pénzgyárát rendezett be egy Murjan nevű földbirtokos. Cristescu diák és Popovicu középiskolai tanár. A pénzt a diákok Erdélybe hozzák és itt forgalomba beszállították. A jasi törvényszék tegnap kezdte meg az ügy tárgyalását, amelynek során Popovicu tanár szenzációs vallomást tett. Azt állította, hogy ő Murjan birtokos fiának mágikus befolyása alatt követte el a cselekményt és kémiai tudásával a konzorcium rendelkezésére állott. Elmondta, hogy szuggesztív hatása alatt az ő kezébe került a pénzgyár technikai vezetése, de nem tudott annyi pénzt gyártani, ami a konzorcium tagjainak elegendő lett volna. Különösen a fiatal Murjan szórta két kézzel a pénzt és nem volt képes felfokozott izéneit kielégíteni. Elmondta továbbá, hogy Murjan hallatlanul elvetemedett ember volt, aki apiaához hivatott egy gazdag jasi gabonakereskedőt azzal a szándékkal, hogy megölje és a gabonavásárlás céljára hozott pénzt elveszi tőle. Ez a terv megfűszert, de Murjan továbbra is állandóan gyilkossági tervekkel foglalkozott. Mikor a tanár ezt a vallomást megtette, a törvényszék felfüggesztette a tárgyalást, elrendelte a nyomozásnak az előadottakra nézve való kiterjesztését. Érdekes, hogy a tárgyaláson a pénzhamisító társaság egyik tagja bevallotta, hogy leginkább Aradon és Temesváron hozzák a hamis pénzt forgalomba.

Ady Endre a „Bundában“

Apró intimitások a költőről — Ady mint keresztapa

Ady Endre akkoriban csak fél láb-bal taposta a debreceni kollégium szürke kőköcskőit. A másik lábával már a „Debreczen“ című politikai napilap redakciójában futott versenyt hírért, dícsőségért. Egyelőre csak öngyilkos szobaleányok, kutba esett gyerekek stb. híre anyagáért.

Egy-két verse azonban már napvilágot látott, egy: az anyjának szóló, általános feltűnést keltett.

Történt pedig, hogy a nagyváradi „Szabadság“-nál megüresedett egy munkatársi állás. Keresztük a megfelelő embert s e sorok íróját, — mint a lap Debreczenből elkerült szerkesztője, — az ottani kollégákhoz fordult: nem-e tudnának ajánlani valami alkalmas újságíró legényt.

Dr. Benedek János, a „Debreczen“ névlegesen főszerkesztője, ez alkalommal irt nekem először Ady Endréről. Még megvan a levél s amint átfutom, most annyi idők után a gyöngybetűkkel írott sorokat, szinte érzem azt a meleg szeretetet, amellyel íródtak, a cigányos kékü Bandi írást.

Átmentem hát háztűznézőbe, megismerkedni Adyval. Fagyos mosolyu március déli óráiban kerestem Adyt s a szótén dícsért Sipos Béla kenyerés cimboráját, a „Debreczen“ redakciójában, egy kicsi szobácskában, melynek láttára önkénytelenül felvettem a kérdést: vajon hogy fér meg ott a két fiú kívül Bartha szerkesztő ur, a nyugalmazott református lelkész is, ha történetesen mjnd a hárman együtt vannak.

De hamar megtaláltam a választ... Ilyen eset nem igen fordul elő. Most is magában volt a jámbor lelkű szerkesztő, aki azonban csak addig volt ilyen galamb-epéjű, míg tollat nem fogott a kezébe. Mert akkor vért kívánt, „mameluk“-vért s holmi miniszter-bonecolásokon kívül nem adta alább.

Most is, — mikor beléptem, — vérszólóan csattogtatta a törött hegyű, rozsdás ollót:

— Politikumot állítok össze kollégá-öcsém, — mondta a bemutatkozás után, — a „fiain“ csak később jönnek be. Azaz hogy, — iavította ki mondókáját, — valamelyiknek be kéne jönni... Merthogy még semmi helyi eseményem nincsen, egy óra múlva pedig lezárom a lapot.

Közben pedig szótézett, hogy miképen is kínálhasson meg székiülései. Egyetlen asztal volt még az öreg urén kívül, egy sántalábú, amelyet jól ismertem. En is ültem valamikor mellette, mikor Londez Elek után a redakcióban én örököltem, jó tíz esztendőnek előtte.

Ez volna a Bandi asztala — mondta Bartha kolléga, — mikor el akarta huzgálni a széket mellőle.

— Ne bántuk, — mondtam, — mert láttam, hogy az asztal s a szék is telve van különböző rekvizitumokkal. Egy halom kivágott újságon kívül, — melyek közül a kolozsvári „Ellenzék“-ből már alig maradt hirmondó darab véresszájú „politikum“ miatt, — voltak elhasznált ingallérok és kézelők, sóskefli-darab és szalámi héi, orvosságos üveg, cipőfénymáz, elszáradt virág, fogkefe, sörös üveg, myakkendő és fél kesztyű... És sok minden egyéb.

Óvatosan érdeklődtem a két fiú munkaképessége felől.

Bartha főtisztelteti szerkesztő ur a homlokára tolt a szemüvegét s igyekezett minél előnyösebb véleményeket hangoztatni:

— Tetszik tudni, a keresztényi kötelességtudásnak különböző magyarázatai vannak, — kezdte nagyon paposan. — Hát ennek az emberi erőnyek nem mindenkor apostola ez a két fiú, de ami igaz, az igaz! Nagyon talantumosak, a Bandi verseket is ír. Ha rendelkeznek is, de a dolgukat elvégzik. Talán a gyatra fizetésükhöz képest, többet is dolgoznak néha...

Közbe megnézte az óráját:

— Hát ilyenkor késedelmeskednek, mint ma is, pedig tegnapelőtt tíz is volt és még nincs megírva. Pedig én lezárom a lapot...

— Micsoda? — mondtam, — a tegnapelőtti tüzet ma akarja megjeleníteni?

— Hát hiszen tegnap nem jelent meg a „Debreczen“, Pénteken soha sünesen lap.

Igaz bizony! Majdnem elfelejtettem, hogy a kaució miatt a „Debreczen“ csak ötször jelent meg fennállásának első három évtizedében.

Ebben a pillanatban bukkant fel a látóhatáron egy kis vandéglős-pikkoló, — kezében halomnyi kézírással. Zsebében az elmaradhatlan „hangdli“-vel és kalap nélkül.

— Ehun van mi, — mondta az öreg s korához mérten nagy elevenséggel szaladt a nyomda felé az olvadásos idő miatt pocsolás udvaron. Még csak bocsnátot sem kért tőlem, hogy magamra hagyott, úgy megörült a „helyi események“-nek.

A kis pincérfiú vezetett el azután Adyékhoz az Angol királynő söntése mellett levő kis kocsma-szobába.

Akkor találkoztam először a költővel, aki fiatal és öreg színészek és újságírók társaságában villásgreggizett... az idő már délutáni 2 óra feljárt... Tehát épen időszéri volt a reggeli...

Hajnali két óráig „tárgyalunk“,... Ady sehogyan sem akart Sipos Béla nélkül Nagyváradra jönni... Emlégette főiskolai szigorlatait is. En azzal röpösztöttem, hogy Nagyváradon is van jogakadémia.

— Igen, de ez a mjenk református, szabadszellemler uralkodik itt...

Beszélgetés közben rátértem a nagyváradi „Fekete sas“ szálloda söntés mellett iivóháza, amelyet „Bundá“-nak kereszteltek el az ottani újságírók.

— Bunda, bunda, — mormogta Ady s egy pohárköszöntőben kiéleintette később, hogy a szép éjszaka emlékére üljük meg a keresztelőt. Ezután bundának fogják hívni az Angol királynő kis ivóhelyiségét is. Az én tiszteletemre, aki nem sajnáltam az utat a nagyváradi Bundától a debreceni Bundáig.

Másnap volt az ünneplés keresztelő, amelyen a debreceni bohémek össze-komásoztak. Így lett komám Ady Endre is. Mert én is részt vettem vonatindulásig a „céccó“-n, csak azért, hogy akár Adyt, akár Sipost magammal vihessem.

De egyik sem állott kötelnek ez alkalommal. (Később mind a ketten sokáig taposták a nagyváradi Bazárszorost, mint a „Szabadság“ munkatársai.)

Hanem az Angol Királynő Bundája csakugyan Bunda lett, keresztapja: Ady Endre ivóváltából.

Szathmárv Zoltán.

Duse haldoklik

Newyorkból táviratozzák: Pittsburgi lapjelentések szerint Duse Eleonóra tüdőgyulladásban súlyosan megbetegedett s állapota olyan válságos, hogy az orvosok nem biznak fölépülésében.

A világ legnagyobb drámai művésznője, aki a lélekbrázolás művészetének egvedülálló esodájaként uralkodott a színpadon, a színjátszás új korszakát teremtve meg zsenijével, most 65 éves, Hosszu visszavonultság után két esztendővel ezelőtt lépett először európai színpadra a milánói Scalában, ahol félóráig nem tudott szóhoz jutni az öt üdvözlő tapsviharban. Visszavonultságából való kilépésének tulajdonképeni oka anyagiak voltak, ezek kényszerítették hosszabb délamerikai turnéra, majd rövid európai szereplés után, miközben Bécsben is játszott, visszatért Amerikába s ezen a körútián érte az a végzetes betegség, amely egy esodálatos ivelésű művészi pályájának végére készült pontot tenni.

A görög köztársaság

Athén, április 19. A véglegesen megállapított számadatok szerint a népszavazás folyamán a köztársaság mellett leadtak 758.742 szavazatot, ellene pedig 325.322 szavazatot.

Az amerikai bevándorlási törvény

Washington, április 19. A szenátus 53 szavazattal 23 szavazat ellenében javaslatot fogadott el, melynek értelmében az új bevándorlási törvény kontingensét az egyes nemzetiségek Egyesült Államokban található számának 1 százalékára szállítják le.

Frank Sándor divatháza
Piac-utca 42.

Tavaszi ujdonságok
női gyapjuszövet különlegességekben megérkeztek!

Legolcsóbb árban felöltők, női köpenyre „COVERCOAT“

Selyem fényű „Burberry“ Francia

„Rips“ nagy választékban. Maradékok leszállított árban!

Dr. Balázs Jenő bankháza
Piac-u. 89. Tel. 143.
Tőzsdei megbízások, készpénz elhelyezés, tőzsdei és helyi értékpapírok adás-vétel.
Tőzsdeid alatt közvetlen telefonösszeköttetés a tőzsdével.

Legszebb Legjobb
Legolcsóbb
férfiruhaszövetek
csak
Feldheim Dezsőnél
(Piac-u. 67.) szerezhethők be.

Betiltották a szoboszlói „Hortobágy” című lapot

Budapest, április 19. Félhivatalosan jelentik: A belügyminiszter a Hajdusoboszlón Bodnár László felelős szerkesztő szerkesztésében és kiadásában megjelenő Hortobágy című politikai hetilap további megjelenését és terjesztését az ország belső rendjét és közbiztonságát veszélyeztető közleményei miatt megtiltotta. A szoboszlói sajtótermék közleményeinek tárgya, hangja a felekezeti békétlenség szítását és különösen a zsidó felekezeti elleni gyűlölet felkeltését célozza, a mellett a közélet és a társadalom tekintélyének lerombolására törekszik. A felelős miniszterek erkölcsi integritásának kétségbe vonása által a társadalom bizonyos rétegeiben alkalmas azt a nézetet felkeltetni, hogy Magyarország felelős kormányában nem olyan egyének ülnek, akik a nemzet érdekei szempontjából teljesen kifogástalanok és ezzel a közrendet és közbiztonságot súlyosan veszélyeztetik. Így különösen 1924 január 20-án megjelent számában „Vadát emelünk” és február 24. számában „Vadit Mártyírok ügyében” és „Tanuljunk-e a zsidóktól?” című cikkei esnek súlyos kifogás alá, a melyek a közelmult bombamerényleteiben gyanúsítottakat oly megnervő színen tünteti fel, hogy az már újabb büncselekményre való felbuitással határos, sőt az utóbb említett cikk nem átalja a súlyos büncselekménnyel gyanúsított Márffy Józsefet Magyarország mostani miniszterelnökével összehasonlítani.

Bármennyire távol álljunk is a betiltott lap irányától és bármennyire elítéljük is a Hortobágy durvaságait, ez alkalommal is kifejezést kell adnunk annak az elvi álláspontunknak, hogy a sajtóban elkövetett cselekmények megtorlása a bíróság hivatása.

A Munkáskertegyesület konyhakerti kiállítása. A Közhatalom Munkáskertek Egyesülete ez évben is megismétli az elmúlt évben emlékeztető sikerrel lefolyt konyhakerti kiállítását. A kiállítás helyül ez évben is az egyesület „Árnád” nevű mintatelepe van kijelölve, idején pedig júliust vették számításba. Az egyesület elnöksége ezután is figyelmébe ajánlja bérlióknak, hogy különösen korai konyhakerti kiállítási tárgyakról idejében gondoskodjanak. Az egyesület ebben az évben is rendez díjkiosztást.

Kedden lesz a sertésvásár. A városi tanács közhírré teszi, hogy mivel a husvétii ünnepek miatt a sertésvásár e hó 21-én nem tartható meg, a vásár napját 22-ére, keddre helyezte át.

Felöltözés
Kosztimök
ruhák
Frank

Sándor
női-
divat-
házában!

Nincs változás a pesti nyomdászsztrájkban

Budapest, május 19. A nyomdászsztrájk ügyében nincs újabb változás. A kereskedelmi minisztériumban tegnap tárgyalások folytak a Grafikai Főnökegyesület kiküldöttei és a munkások kiküldöttei között. Ezek a tárgyalások már előzetesen sem kecsegtettek nagy eredménnyel, mert a munkaadók álláspontja és a munkások követelése között jelentékeny különbségek mutatkoztak. A teg-

napi tárgyalások ennek következtében teljesen eredménytelenek voltak és azokat félbeszakították. A tárgyalásokat kedden folytatják.

A bérharc következtében a budapesti lapok husvétii száma elmarad. Csak a Népszava, a Szózat jelenik meg husvét vasárnap reggel, szombaton délután pedig egyedül A Nép jelent meg az estilapok közül.

18 községet visszakupunk a szerbektől

Pécs, április 19. A Délvidéken megjelenő újságok állítólag megbízható forrásból közlik, hogy a megszállott területek déli részén 18 községet visszakupunk. Ezekben a községekben a szerbek már megkezdtek az értékes tárgyak elszállítását.

Leszerelik az iskolákat, az állami épületeket, sőt még a templomok harangjait is elszállítják Jugoszláviába.

E források szerint már a magyar csendőrség is megtette a kiűritendő területek birtokbavételére az előkészületeket.

Grafikai kiállítás Debrecenben

A debreceni nyomdászok rendkívül érdekes és magas színvonalú grafikai kiállítást rendeztek husvét első és második napján a városháza közgyűlési termében. Ma délután volt a kiállítás sajtóbemutatója, amelyen a hatalmas, imponálóan szép és alapos szaktudással rendezett kiállítás anyaga rendkívül nagy hatást tett a megjelentekre.

A kiállítás vendégkiállítói közül a Grafikus Művezetők Egyesületének anyagában értékes könyvnyomdai, litográfiai és mélynyomtatási termékeket látnunk. E három fő-reprodukálási mód közül a könyvnyomdai rész a legértékesebb. Igen sok a gyakorlati életet szolgáló sajtótermék, amelyeket az ezen a téren vezető budapesti nyomdák készítettek. A litográfiai szak termékeit kisebb-nagyobb plakátok és reklámnyomtatványok képviselik, a mélynyomtatási technikát a műlapok, levelezőlapok, illusztrációk. A litográfus szempontjából ennek az anyagnak legérdekesebb része a „Magyar Nyomdászati” által kiállított új stílusú akcendenciák. Ezeket az a törekvés hozta életre, amely kis nyomdáknak akar példákat mutatni, hogy miként lehet a legprimitívebb anyagból: a nyomdai vonalból, pontból, puszta betűből modern és izléses nyomdai munkát előállítani. Ezek a munkák Tábor János iparművész és Dukai Károly mesterszedő közös alkotásai.

Rendkívül érdekes a budapesti „Sokszorosítóipar r.-t.” anyaga, amely illusztrálja a kliségyártás mindenféle módszerét, az egy és háromszíni fototípiát, vonalas és porzással kombinált kivitelben, amely eljárás a színskála minden árnyalatát teljes hűséggel adja vissza. Ez az anyag bemutatja a három és négy színű autotípiát

is, amellyel a festőművészet legszebb remekeit tökéletes hasonmásban reprodukálja a könyvnyomtatás. A fototípiát utján készült részvényeknek és a tömegárúknak, mint például a vignettáknak, a fototípiát utján való sokszorosítását is e cég csoportja mutatja be.

A kiállítás másik részét a Magyar Grafika szerkesztősége szolgáltatta. Ez az anyag a lap munkatársai által kialakított külön stílust reprezentálja és pedig olyanképpen, hogy ennek a stílusnak kialakulása az első ötlet megszületésétől végig a fejlődés minden fázisán át megfigyelhető s a hatalmas anyag folytatásaként a gyakorlati munkák hosszú sora következik. Ez a stílus az expresszionista grafikai művészetből táplálkozik s a külföldön általános és a magyarokra nagyon is hízogó méltánylásban részesül.

Külön kisebb csoportban szerepel a Magyar Grafika a három és négy színnyomást, az offsetnyomást, a mélynyomást, a litográfiai s tájékoztat a Magyarországot környező és a német, holland, francia, spanyol és angol nyomdaipar régibb és újabb termékei felől.

A gyomai Kner-nyomda viszont a könyvtermelés terén európai jelentőségű sikereket ért termékei mutatja be.

A helybeli nyomdák közül a Debrecen Város és Tiszántúli egyházkerület nyomdavidalalata figyelemreméltó kollekcióval szerepel a kiállításon, amelyek csak öregbitik e nagymultú vállalat eddigi sikereit. Külön érdeklődésre tarthat számot néhány eredeti szedésben bemutatott munkája, mely a laikus közönségnek egy kis bepillantást enged a grafikai ipar utvesztőjébe.

A Hegedűs és Sándor irodalmi és nyomdai részvénytársaság

MAYER Divatruház

Mayer Antal János. Piac-utca 18. Tisza-palota.

Saját érdekében tekintse meg a tavaszi szezonra érkezett szövet, harisnya, kötött-áru stb. újdonságokat.

ság által kiállított különböző nyomtatvány és könyvminták szintén egyik érdekessége a kiállításnak. A kisebb reklámszerű nyomtatványok, részvények stb. tárgyak mellett helyet kaptak a kiállítás egyszere de egyszerűségükben is gondos, tiszta kézre valló komolyabb tudományos könyvek, zárszámok. Érdekes és értékes munkák; a vállalat kollekciójának üzleti könyvei, a legkülönbözőbb variációkból összeállított bőr és csontkötésű zsoltárai, melyek a szakembereknek is a legteljesebb elismerését érdemelték ki, egyrészt szép és finom kiállításukkal, másrészt azzal a dus választékkal, amely a kiállítás rendelkezésére állott.

Remek könyvkötéseket állított ki a Dávidházy Kálmán cég. Csodaszép díszművei minden kritikán felül állanak.

Könyvkötéseket állított ki még Varias Pál könyvkötőmester is s kiállított tárgyai csak dicsérni tudják e törekvő fiatal könyvkötőmester izlését.

Az újságkészítés technikájának ismeretét kívánja szolgáltatni a Tiszántúli Hírlap nyomdájának anyaga.

A hatalmas kiállítás ragyogóan szép és változatos anyaga bizonyára méltó sikert arat a megnyitón, amely holnap délelőtt történik ünnepélyes keretek között. Husvét első és második napján délelőtt 10 órától délután 5 óráig díjtalanul tekintheti meg a nagyközönség a kiállítást, amelyről a debreceni nyomdászok rendszeresen és állandóan szakszerű ismertetést adnak.

Sajtópör és sajtópörből

A debreceni törvényszék büntetőtanácsa ma tárgyalta azt a sajtópört, amit rágalomzás miatt Beznák Aladár indított Reitz János, a Tiszántúli Hírlap felelős szerkesztője ellen.

Az ügy szoros kapcsolatban van a Halasi-Reitz-pörrel, amelyben a bíróság most csütörtökön másodfokon is fölmentette dr. Halasi Andort. E pör főtárgyalásán Adám Dezső huszárezredes azt vallotta, hogy ő Szomjas főispán leányának eljegyzésén részt vett tisztek nevében lovagias elégtételt kért a cikk miatt, de nem kapott, mert a cikk szerzője diszkvalifikált egyén. Reitz a tárgyalás után a T. H. utján nyilatkozott, hogy az egyik cikket ő, a másikat Beznák Aladár írta, őtől azonban nem kérték elégtételt s nincs diszkvalifikálva. A nyilatkozat miatt Beznák sajtópört indított Reitz ellen, mert a cikk tendenciája alkalmas volt arra, hogy őt elégtételadásra képtelennek tüntesse föl.

A mai főtárgyaláson Reitz hajlandó volt a békülésre. Beznák képviselője, dr. Szűcs Géza ellenben ítéletet kért. A bíróság sajtó utján elkövetett rágalomzás miatt Reitz Jánost 500.000 korona pénzbüntetésre ítélte, az ítélet azonban felfüggesztette. Az ítélet ellen Reitz felebbezett.

A női felső kereskedelmi gyorsíróversenye. A debreceni négyévfolyamu női felső keresk. iskola május hó 4-én tartandó kerületi gyorsíróversenyére újabb a következő bankok és vállalatok juttatták el adományait az intézet igazgatóságához: Futura 100.000 K. Debreceni Takarékpénztár 150.000 K. István Gőzmalom 100.000 K. Hungária Hengermalom 50.000 K. Fehér Andor keresk. rt. 25.000 K. Mandel Ernő rt. 25.000 K. Gazdasági Takarékpénztár 25.000 K. Fonciére Pesti Biztosító Intézet 20.000 K. Gazdák bizt. intézete 20.000 K. Felsőtiszavidéki Bank 20.000 K. azonkívül ifj. Schwarz Vilmos igazgató 10.000 K. Ullmann Sallamon 5000 K. — E nemes adományokért ezután is háálás köszönetét fejezi ki a női felső keresk. iskola igazgatósága.

HIREK

Március végén

Márciusnak végén,
kedvemnek is végén, akaratom végén,
lázongásom végén...

... az örület révén,
ne hagyj el, Uristen!

Onts a karaitamba mást-akaró-vágyat,
Ne johaszd, indítsd meg, forradt, tűzbe-
lődtisd

erőm, akaratom s ömlesztd rám a lázat,
Ne hagyj, hogy a hideg, eső, meg ez
a köd,

ez a hosszú tézés, ez a bögig-ázás,
eszemetvesztés, elcsúkló kószlás,
ez a nagy télettség, fárasztó bukkadás,
kínzó kínok kínja: az élő haldoklás

össze-vissza furja hüllő koponyámat,
bevarrja, tapassza elhútorult számát,
Uram, adj még vágyat!

Robbantis tüzes menyköt pattano
erővel,

rántson talpra a Nap rettentő erővel,
tűzbeindítóval, szelnek kergetővel,
Szüntél az esővel!

Kincs Elek.

— Husvétii istentiszteletek a re-
formátus templomokban:

Husvét első napján

A Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál: dr. Baltazár Dezső, ágendázik: Zámory Sándor, karéneket énekel az Iparos daikör, délután 5 órakor prédikál Kiss József, a Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál dr. Révész Imre, ágendázik Szele György, délután 3 órakor prédikál Peleskey Sándor, a Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Baja Mihály ágendázik Gábor András, délután 5 órakor prédikál Molnár András, Az Arpádtéri templomban délelőtt 10 órakor prédikál Molnár Ferenc, ágendázik Keresztury József, délután 3 órakor prédikál Solymossy József, az ispotályi templomban délelőtt 10 órakor prédikál és urvacso-
rát oszt Papp Imre, délután 3 órakor prédikál Keresztury József, a homokkerti imaházban prédikál és urvacso-
rát oszt délelőtt 10 órakor Mezei Béla, délután 3 órakor Zámory Sándor, a szegényházban délelőtt 10 órakor prédikál és urvacso-
rát oszt Ury Ferenc, a Nyilastelenen délelőtt 10 órakor prédikál és urvacso-
rát oszt Peleskey Sándor, A tanyákon. Ondód, Vedresdülön: prédikál és urvacso-
rát oszt Marton Sándor, Bánkon: Siposs Imre, Macson: Kovács János, Ohat-Telekházán: Kocsis János, Ondód, Kádár-dülön: Konrad Zoltán, az Augusztai szanatóriumban délelőtt 10 órakor prédikál és urvacso-
rát oszt Ury Sándor, az egyetemi új klinikákon: (Nagyerdő) délelőtt 10 órakor prédikál és urvacso-
rát oszt Vajta László és Kántor József, A debreceni KIE helyiségében délután prédikál és urvacso-
rát oszt Mezei Béla.

Husvét második napján

A Nagytemplomban délelőtt 10 órakor prédikál Peleskey Sándor, délután 5 órakor Solymossy József, a Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál Keresztury József, délután 3 órakor Kiss József, a Kossuth-utcai templomban délelőtt 10 órakor Molnár Sándor, délután 5 órakor Keresztury József, az Arpádtéri templomban délelőtt 10 órakor Solymossy József, délután 3 órakor Molnár Sándor, az ispotályi templomban délelőtt 10 órakor Kiss József délután 3 órakor Peleskey Sándor, a homokkerti imaházban délelőtt 10 órakor Gábor András, A fogházban prédikál és urvacso-
rát oszt délelőtt 9 órakor Erdélyi Sándor, A tanyákon: Kösülyszegen prédikál és urvacso-
rát oszt Nagy Lajos, Fancsikán: Ury Ferenc, Elepen: Kocsis János, Ebesen prédikál: dr. Baltazár Dezső, urvacso-
rát oszt Baja Mihály, Nagycserén: Siposs Imre, Hegyesen: Kocsis János, Halápon: dr. Révész Imre, Szespecen: Mezei Béla, Pallagon (Gazd. Akad.) Ury Sándor.

— Eljegyzés. Weisz Henry, a Pajoni Hatszertár cégvezetője Buda-
pest, eljegyezte Venyige Ferenc föld-
birtokos leányát, Manczikát, Debre-
cenből. (Minden külön értesítés he-
tve.)

Husvétii ígélet

A feltámadás csodája, a leg-
nagyobb, a legszebb és a legvi-
gasztalóbb ígélet, minden csoda
között a materiális élethez leg-
közelebb áll s legkönnyebben
látható az élet, a termé-
szet adta érvekkel. A buzszem,
amelyben láthatatlanul szuny-
nyad a jövő évben szárba szök-
kenést, dus kalászt és új életek
magvát ígérő energia, a mik-
roszkopikus sejt, amint érthet-
len erőktől táplálva nő, duzzad,
hogyan megosztódik és új sejteket,
teremtő sejteket hozzon életre,
mint magától külön életet,
az energiák reinkarnációkon át
fennmaradása nem kevésbé
csodák, mint az a tény, hogy ke-
resztrefeszítettése után a harma-
dik napon Mária Magdaléna és
a másik Mária nem találták a
sírban a Názáretbeli Jézust, —
mert feltámadott. Hiszen a csa-
da lényege, hogy legalább lát-
szólag ellenében áll a termé-
szet törvényeivel s ilyen érte-
lemben csoda-e az elvetett buza-
szem zöld töbe sarjadása, csa-
da-e az energia átalakulása? A
feltámadás gondolata és ténye
ép ily kevéssé csoda, nem a ter-
mészet törvényeivel ellenkező,
nem különálló elmélet, hanem
csak egy láncszem, amely ki-
egészíti a rendszert, egy lépés-
sel tovább visz a láthatatlan vi-
lágába a láthatótól, a kézzel
megfogható alapiától. Több ért-
hetetlen nincs benne, mint a
rendszer többi láncszemeiben és
véte egész és kerek a rendszer.

És aki tagadni akarja a feltá-
madást, a tagadást elől kell
kezdenie: tagadnia kell a buza-
szem kikelését, az energia át-
alakulásának és megmaradásának
örök törvényét. Ha valaki
hallja és érzi a felüledő és felü-
désében új határállomások, új
átalakulások felé törekvő egye-
temes élet szárnyaló, elragadó,
hatalmas himnuszát, ebből a
hímnuszból ki kell hallania a
tolytonosan ismétlődő feltáma-
dás diadalmas és magasztos
kantilénájának dallamát, amely
nélkül ez a himnusz nem volna
az élet, az élő és álmagasztosuló
természet himnusza.

Máté evangéliuma azonban, a
mint megragadó drámaisággal
elbeszéli a feltámadás történetét,
— Május 15-ig kell beadni az adó-
vallomásokat. A városi adóhivatal
közli, hogy a pénzügyminiszter az
1924. évi jövedelem- és vagyonadó
kivetése céljára szolgáló vallomások
beadásának határidejét május 15-éig
meghosszabbította. Aki bevallását a
megállapított határidő alatt be nem
adja, a kivetési eljárással megállapított
adónak 10 %-át, ha vallomását külön
felhívásra sem adja be, a megállapított
jövedelemadónak 100 %-át és a
vagyonadónak 50 %-át fizeti pótlék
fejében. Bevallást jövedelemadóra
nézve az köteles adni, akinek 1923.
év folyamán összes adóköteles jöve-
delme 800 aranykoronát, illetve 2
millió 800,000 papirkoronát meghalad.
Vagyonadó vallomást az köteles adni,
akinek az 1923. év végén 4000
aranykoronát, illetve 26,000,000 papir-
koronát meghaladó adóköteles tiszta
vagyon volt. A bevallási ívek a vá-
rosi adóhivatal kerületi osztályainál
szerezhetők be 600 korona előállítási
igazgatósága.

A debreceni órabérek. A fő ipari
szakmákban Debrecenben jelenleg a
következő órabéreket fizetik: kémény-
seprő 3150, kőműves 5700—6140, a-
katos 4000—4500, szerelő 4600—7000,
férfiszabó 5000—5227, cipész 4500—
6000, női szabó 9200.

csodásan szép és csodásan való-
érelmezését adja a feltámadás-
nak, ami egyuttal ítélet is azok
előtti, akik a feltámadást, a ter-
mészet törvényének érvényesü-
lését akadályozni próbálják.

„És imé. — mondja az evan-
gélium — nagy földindulás lön:
mert az Urnak angyala leszáll-
van a mennyből, és oda menvén,
elhengeríté a követ a sir szájáról
és redt üle arra. A tekintete pe-
dig olyan volt, mint a villámlás
és a ruhaja fehér, mint a hó.

Az őrizők pedig tőle való fél-
tűkben megrettenének és olya-
nok lőnek, mint a holtak.”

A természet nagy átalakulá-
sának idején csakugyan össze-
morzsol mindent, ami az átalakulá-
sát gátja. Az őrizők, akik a
természet nagy élő testjei, a
nemzetek mellett állanak őrt,
hogy az örök törvény, a fejlő-
dés, a megújulás, a megújítás,
tehát a feltámadás ellen álljanak,
a feltámadás megtörténtekor
valóban olyanok lesznek, mint a
holtak. A nagy rendszer, amely
az élet szigorú igazán kérelhe-
tetlenül érvényt szerez törvé-
nyeinek, olyanokká teszi, mint
a holtak, akik lekötözök kitarulni
vagyó karriát, gátat vetnek elé
az uban, amely az övé. A nem-
zetek őrizői számtalanszor vál-
tak már olyanokká, mint a holtak,
az idők tolvamán, amikor a
nagy átalakulások, a nagy fel-
támadások perce elkövetkezett,
az angyal megjelentére, akinek
tekintete olyan, mint a villámlás.
És ez a holtá változtatás adja
meg a feltámadásoknak az íté-
let jellegét. Az őrizők mindany-
nyiszor ítélet alá esnek, vala-
hányszor a kö elhengerül a sir
szájáról; a nemzetek sírjának
szájáról, amikor lesz nagy föld-
indulás, mert az élet új formába
ömlésre indul és föltámad a
megmészithatatlanság törvényeknek
engedelmeskedve.

És mert a feltámadás minde-
nekre ítélet, a diadalmas him-
nuszban, a szárnyaló kantiléná-
ban, az uiuló élet zengésében
megszólal az igaz életeknek
szóló ígélet is:

Ti pedig ne féljétek!

Ez a husvétii ígélet nekünk,
magyaroknak. (1)

gel teljesíti a műemlékek orsz. bizott-
ságának kívánságát, mintán annak
idején lehetőleg pontos felvételeket
készítettek a megalált templom-fun-
damentumairól.

— Kant születésének 200-ik évfor-
dulója. Königsbergből táviratozzák:
Kant születésének kétszázadik évfor-
dulója alkalmából a város és az egye-
tem emlékművet rendez, amelyen
külföldi is számosan vesznek részt.
Ebert birodalmi enök a königsbergi
főpolgármester és az egyetem rekto-
rához levelet intézett, amelyben Kant
korszakos jelentőségét méltatva, saj-
nálkozását fejezi ki, hogy az ünne-
pészen nem vehet részt.

— A Csokonai-kör közgyűlése.
Hétfőn, husvét másodnapján tartja a
Csokonai-kör közgyűlést, amelynek
napirendjére főtitkári és pénztári je-
lentés, tisztikar és 16 választmányi
tagnak a választása van kitűzve. A
Csokonai-házban d. e. 11 órakor tar-
tandó közgyűlésre az alapító és ren-
des tagokat ez uton is meghívja az
elnökség.

— Angol vendégek Debrecenben.

A londoni Leplay House szociológiai
társaság 22 tagja, akik magyarországi
tanulmányuton vannak, hétfőn délután
Füzesabony felől 6 óra 12 perckor
Debrecenbe érkeznek. Az angol ven-
dégek érkezése déle volt jelezve, az
Idegenforgalmi Iroda azonban ma ér-
tesítette Zöld József tanácsnokot,
hogy Leplay House tagjai csak dél-
után jönnék meg. Az angol szocioló-
gusokat ünnepélyesen fogadják a vá-
ros és az egyetem részéről; kedden
a Hortobágot tekintik meg.

— Csillag Teréz ékszerreit ellopák.

Budapesti tudósítónk jelenti: Csillag
Teréz színművész nő Rákóczi-ut 5.
szám alatt levő lakását ismeretlen
tettes alkuleszal kinyitotta és a mű-
vész nő ékszerreit ellopta. A kár me-
ghaladja a 200 milliót. A rendőrség a
nyomozást megindította.

— A Munkásházépítő indítványa a
városi közgyűlésen. Értesülünk sze-
rint Szántó Győző törvényhatósági
bizottsági tag, ugvis mint a Munka-
házépítő közhasznú r. t. ügyvezető
igazgatója, a város legközelebbi köz-
gyűlésére indítványt jegyezett be,
amelyben a részvénytársaság és a
város között fennálló szerződésnek
bizottság utján való megvizsgálását
s az abból folyó legközelebbi teendő-
k megvitatását kéri. Itt említük meg,
hogy a társaság az elmúlt év végén
is tető alá hozott egy igen tejesítés
kiállítású és tartós felülvizelő lakást,
amelyet ez év tavaszán már át is
adott rendeltetésének. Ez az új épület
a Vargakertben levő ugynevezett
Szántó Győző-telepen épült; ugyan-
ott igen esimes kertészet van kiala-
koltában, amely a bérlok palánta- és
egyéb szükségleteit van hivatva ki-
eiegiteni. Hiszük, hogy a jövőben ez
a kertészet a közeli Tiszviselőtele-
pen és egyéb telepek lakosságának
is nagy hasznára lesz, mert tudvale-
vőleg a környező kertesházak tulaj-
donosai mindnyájan foglalkoznak
konyhakertészettel, ennek pedig az
vona az előfeltétele, hogy megfelelő
palánták kellő időben álljanak ren-
dekezésre.

FRANK SÁNDOR

ES STÓVETKÜLÖNLEGESSÉGEK
ARUHÁZA DEBRECEN
PIACUTKA 12

©Művészet

— A városi múzeum hírei. A vá-
rosi múzeum és kántor husvét első
napján zárva marad. Második nap-
ján, hétfőn mindkét intézet nyitva
lesz. A múzeum történeti és néprajzi
osztálya a Csokonai-ereklvettárra
együtt d. e. 9—12, délután 2—4 óra
között a képtár pedig délelőtt 10—1
óra között. Belépés díjtalan. — A val-
lás- és közoktatásügyi miniszter
Debrecen város muzeumának és köz-
művelődési könyvtárának két-két,
összesen négy millió korona rendes
állami segélyt utalványozott a folyó
évre. A segélyt csakis muzeumi és
könyvtári anyag gvarapítására hasz-
nálható fel. — A növendékek orszá-
gos bizottsága, mely élénk figyelem-
mel kíséri muzeumunk kutatásait és
ásatásait, felszólította a városi muze-
um igazgatóságát, hogy az eddigi
ásatásai során előkerült műemlékek-
ről, az elpusztult falvak templomairól
készült rajzbeli felvételeket, alaprajzo-
kat, metszeteket, hevszínrajzokat,
fényképeket, az emlékek leírásával
együtt másolatokban hozzá terjessze
fel. — Muzeumunk ez ideig a város
határában a következő templomhe-
lyeket tárta fel: Ohat, Zám, Csécs,
Balmaz, Macs, Monostor, Parlag,
Nagy és Kisgöth, Halápon, Szalóksám-
son pusztákon. Muzeumunk készség-

A debreceni egyházmegye presbitériumának értekezése F. Varga Lajos, a debreceni ref. egyházmegye esperese presbitérium-értekezletre hívta össze Debreczen, Kaba, Hódosámson, Miskolc és Alsó-Felső-Jörse egyházközsége presbitériumát. Az értekezést a hó 22-én, kedden délután 9 órakor vette kezdetét a debreceni egyházi tanácstermében. Imádkozók és bibliát magyarázó: F. Varga Lajos esperes, Előadók: Jozsef urtaut: Dr. József Nagy Sándor, dr. Révész Imre, dr. Erdős Károly, dr. Szerecsen Béla és esetleg még mások. Az értekezést csak egy délelőtti van szervezte és délelőtti befejezési nyert.

Uj iparigazolványok. A városi I. fokú iparhatóság a múlt héten a következő új iparigazolványokat adta ki: Bőr János egykori békocsi, Debreczeni Sándor egykori békocsi, Végli Dezső szobafestő és mázó. Király József gazdasági faszerszám és edénykereskedő, Fuzula Jánosné főzelék és tofáskereskedő, Jakab Mihály korcsmáros, Magyóross Erzsébet női szabó, Nagy Kálmán baromfi és élelmiszerkereskedő, Waldmann Albert kereskedelmi r.-t. borkereskedő, Berkó Antal makaróni készítő, Klein Lajos, bor szesz, fűszer és gyarmat-áru üzemszám és bizományi üzlet, Nagy Vince baromfi és burgonyakereskedő, Dallmann Ferenc sörkereskedő, Novák József lakatos, Barta Istvánné női ruha és fehérnemű árusítás, Roth Mihály és Ehrenreich Ignác zsákfőző és ponyvakereskedő, Jablonkai Sándorné szatóc, Varga Imréné szatóc, Hendzel István sütő, Friedländer Sámuel termény, liszt, burgonya és hüvelyesek kereskedője, Kiss Ferenc baromfi és tofáskereskedő.

A szegény diákok felruházása. Dr. Hadházy Zsigmond főispán a debreceni szegénysorsú diákok helyzetén szorgalmazó a népjóléti miniszter által 12 rend ruhát eszközölt ki, amelyeket a diákok és igazgatók által ajánlott jó előmenetelű és szegény tanuló között osztotta ki. A dímentesen adományozott szövetet tulajdonosaik legnagyobb részben a mai napon már kézhez is vették.

Egy miskolci mészáros véresre vert egy színészt. Miskolcra jelentik: Kellemetlen kalandja volt csütörtökön délután a miskolci színház egyik tagjának, Serfőzy György, a színház kellemszínésze a Szentgyörgy-utca-nak a szántóföldre nyúló részén a dűfőten fel és alá sétálva, tanulgatta szerepét. Tanulás közben az erősen rövidlátó Serfőzy letért az útról és a szántóföldre tévedt. Alig járt két lépésnyire az úttól, amikor hirtelen rátámadt Otrókócsy Dániel mészáros és egy jól megtermett társával együtt reprodukálhatatlan kifejezések kíséretében ütni és rugdosni kezdte. A támadásra az adott okot, hogy az útról letért a lucernásföldre, ahol azonban jóformán még látni sem lehet az alig kibújt vetést. A szerepének olvasásában elmerült színész nem vette észre, hogy letért az útról és ennek alaposan megalázta az árát. A két önkéntes bíraskodó rá sem hederített Serfőzy mentegetőzésére és bocsánatkérésére. — hanem nekiesett és percekig keresztül ütlegelte úgy, hogy a szerencsétlen színészt elborította a vér. Kék foltokkal és egy foga kiütése árán szabadult a különös kalandból. Így adta elő az esetet Serfőzy és hozzáfűzi, hogy értesülése szerint, — mint utólag megtudta, — ezen a héten ő már a harmadik áldozata a vetését egészen sajtóságos módon védelmező mészáros erélyének. Az eset a megvert színész kollégái és ismerősei körében kínos meglepetést keltett. A rendőrség megindította az eljárást.

Félelmében felakasztotta magát. Tegnap délután Magyórossy János 14 éves mikenpérsi tehenész gazdájának József kir. herceg-utcai lakásán felakasztotta magát és meghalt. A nyomozás során kiderült, hogy Magyórossy azért lett öngyilkos, mert tyuklopással gyanúsították és félt a büntetéstől.

Tolvaj udvarló. Kiss Erzsébet cseledeleány tegnap este udvarlója, a fiatalok Sz. L. társaságában sétálgatott. A séta végén, mikor a fiatal ember elbucszott, Kiss Erzsébet észrevette, hogy pénztárcája, melyben pár százezer korona volt — elűnt. A rendőrségen előállították az udvarlót, akinél meg is találták a leány pénztárcáját. Letartóztatták.

Híresség. Ullmann Andor és Mandula Erzsike t. hó 15-én Miskolcra házasították kőbőteket.

Elhagott vásárlóival. Armenstein Arthur nyíregyházi kereskedővel Zab Sándor napraszámos a múlt héten magyórossy több értékes edényt lopott a Kúlvásártéren. A tolvaj napraszámos a rendőrség tegnap előzta.

Márólag. Kovács Istvánné munkásszámny Bercsény-utca 64. szám alatti lakásán tegnap délután marólagot ivott. A mentők a kűnkára szállították. Állapota nem életveszélyes. Kovácsné nyomora miatt akart megválni az életől.

Építkezések a külsőségen. Debreczenben csak a külsőségen indult meg igen kis arányokban az építkezés, ahol leginkább egy-két szobás családi házakat építenek. A városi tanács, mint építési hatóság legutóbb a következő építkezésekre adott engedélyt: Vargakert, Középutca 20. szám lakóház, Komlóssy-utca 36. szám szoba, pince s konyha, Zrínyi-utca 6. szám lakóház, Zrínyi-utca 15. szám lakóház, Katz-telep 8. szám lakóház.

A szikzati bérlok fizelmébe. A város tulajdonát képező szikzati bérlok volt és jelenlegi bérlok a tanács gazdasági ügyosztályában a hó 22-én, kedden délután 3 órakor sajt érdeklőkben feltétlenül jelennek meg.

Rendőri hírek. A Máv. debreczeni állomásfőnöksége jelentést tett a rendőrségen, hogy tegnap éjszaka ismeretlen tettesek az állomáson vesztelők 12049. sz. személynovat két fűlkéjének üléseiről letölték a világoszürke üléstakarót és ellopták. A kár kétmillió korona. — A Kúlvásártéren Bari Antal zöldsegárus kabátja zsebéből kilopták a dísznőbőr-pénztárcáját, fémillió koronával: a tárcát később a 130-as számú rendőr megtalálta a fémipari szakiskola kökerítésén, de a pénz már nem volt benne. — Tegnap délután Lajtai János címészester Erzsébet-utcai cipészműhelyébe ismeretlen tettesek álkulccsal behatoltak és elloptak pár kilogram talpbőrt, két pár új cipőt: a kár hétmillió korona.

Eljegyzés-ülbontás a nyil. térben. Egy csernovitzi német laban ölyvassuk a következő nyilatkozatot: — Minthogy menyasszonyomat, M. kisasszonyt tegnap este raitakapiam, amint a Schuller-parkban egy ur által ismételtelen meg engedte magát csokol-tatni, kijelentem hogy nevezett hölgy-gyel való eljegyzésemet felbontom. H. I.

Mundenesetre könnyelműség egy menyasszonytól a parkban nem a vőlegényével csokolózni, amikor még nincsenek megfelelő sűrű bokrok és még hozzá ismételtelen. Mert egy csókot még talán megbocsátott volna a derék vőlegény, de ismételtelen csokolózni áprilisban a parkban — ez sok.

Művészet a szobafestészetben. Schuller Sámuel szobafestőmester a tél folyamán huzamosabb időt töltött a fővárosban, ahol a legnevesebb iparművészek legújabb terveit tanulmányozta és szerezte meg. Ennél fogva alkalma van, hogy ezeket a művészi mintákat Debreczenben is feldolgozhassa a tavaszi és nyári lakás berendezési szezonban. A gobelintől a legmodernebb mintákban válogathat azoközött Schuller Sámuel Simonffy-utca 25. szám alatti műtermében, ahol tapoták is mesés gazdagságban vannak raktáron. Schuller Sámuel a szó szoros értelmében művészetet visz a szobafestészetbe s megérdemli a legmelegebb érdeklődést és támogatást.

A Debreczeni Munkás-Otthon Szövetkezet tánciskolájában ma, husvét első napján a Munkás-Otthon disztermében (Margit-fürdő) este 8 órától reggelig tartó nagy táncestélyt tartunk, amelyre a tánc kedvelő ifjuságot ez uton hívjuk meg.

Az új táncanatólva. f. hó 22-én, kedden este kezdődik. Tanórák kedd és péntek este 8—11-ig. Minden csütörtökön este összgyakorlat tartatik.

Berzéki fényképészei műterme ünnepen is egész nap nyitva.

Felhívjuk igen tisztelt olvasóink szíves figyelmét a szilvási Bristol- és Tátra szállodának mai lapunkban közzétett hírdetésére.

Ha reumás, használjon Iszadot Margit-fürdőben.

Fényképészeti cikkek eladása Berzéki műtermében Piac-utca 38. számú darabonként is. Minden vevőnek előhívás, képkidolgozás díjtalan.

Jól öltözködők fizelmébe! Pischer Adó és Fia férfi és női kelmei a legfinomabb anyagból készültek és a belőlük előállított női kosztümök és férfi öltönyök jól állnak, vonalhatóságban előkelők. Az árak bármely fővárosi üzletével versenyképesek, ennek igazolására kérjük a közönség szíves látogatását.

Frank Sándor nőldivatházába Tribot seiyem érkezett nagy váltás-tékában 98000 koronától felébb.

Bihari Zsigmond posztóruház és elismert elsőrendű modern üzlet-bőség, Piac-utca 16. (Alföldi Takarékpótló.) Megérkeztek a legújabb angol gyapjuszőve-különlegességek. Nagy választék! Olcsó árak! Telefon: 529.

Tükörgyártás, üveg-csiszolás, régi tükörök ujja öntése Sipkovits Béla Sziv-utca 14—15. Telefon 356.

Közisztviselőkhöz kedvezményes fürdőjegyek a Margit-fürdőben. — 2 drb. jökrában levő fürdőkérd-hoz való gázlámpát megvételre kereselek. — Cim a kiadóban.

Tavaszi és nyári divatlapok. Örökös választékban kaphatók Hege-dus és Sándor rt. könyvekereskedés-ben.

SPORT

Kelet-Budapest II. osztály

Debrecen labdarúgó sportjának ün-nepi programját Budapest II. osztá-lyu válogatott csapatainak szereplése tölti ki. A Belgiumban kitűnően szerepelt II. osztályu csapat vasárnap délután Keletmagyarország váloga-tottjával játszik előnt- serleguerkö-zést 4 órakor az üzletőteri pályán.

A II. osztályu válogatott a követ-kező csapattal áll föl: Fehér (MAC) —Boór (BEAC), Szendrő (BAK)—Tóth (KAOE), Bukovi (Ékszerész), Rocken (OTE)—Pluhár (BEAC), Spitz (NSC), Fröhlich (BAK), Dán (Föv. AK), Rémai (NSC).

Keletmagyarország csapatának ere-deti összeállításában a nyíregyházi Guttman és Reichmann s a kisyár-dai Bornstein lemondása miatt válto-zás állott be s így a következőkép szerepel: Farkas (DVSC)—Csáky (DEAC), Molnár (DVSC)—Kántor (DVSC), Szolárszky (DVSC), Krisz-ter (DTE)—Polaneczky II. (DVSC), Wampetich (DVSC), Főris (DTE), Szlamek (DTE), Mertin (DMTK).

Hétőn a Diószegi-uti pályán Debrecen város csapata veszi föl a küzdelmet a II. osztály válogatottjával, amelyben Boór helyén Balasits (ETC) Tóth helyén Rabó (Postás) játszik s előreláthatólag a csatársor-ban is lesz változás. Debrecen csapa-ta így áll föl: Farkas (DVSC)—Baik (DKASE), Fried II. DKASE)—Kriszter (DTE), Szolárszky, Horváth, Wampetich (DVSC), Főris (DTE), Szlamek (DTE), Mertin (DMTK). Mindkét válogatott mérkőzést Ivan-csics Mihály vezeti.

Kelet csapatának a nagy játékerőt képviselő II. osztályu válogatottal szemben győzelmi esélyei csak vélet-lenségből lehetnek, becsületes küzde-lemmel azonban — jó védelmét te-kintetbe véve — a vereséget miní-málra csökkentheti. Budapest II. osz-tályának csapata ma este érkezett Debrecenbe az MLSz számos vezető-gyja — köztük Kiss Gyula szövet-ségi kapitány, Tibor Lajos, Kenyeres Árpád, dr. Toldy kíséretében.

A vasárnapi válogatott mérkőzés előtt fél 3 órakor az MLSz ifjusági válogatottjai a II. csapatok válogatott-jával játszik II. bronz éremért. A csapatok összeállítás a következő: II. csapatok válogatottja Borsy (DVSC)—Csáky (DEAC), Katz (DTE) —Grósz (DKASE) Takács (DTE), Karsay (DEAC)—Burger (DTE),

Herskovits (DKASE), Angyalaty (DVSC), Szolovits (DKASE), Tóth (DKASE). Tartalék: Mérő (DTE), Krausz, Paczók (DKASE). Ifjusági válogatott: Lányi (DEAC)—Csonka (DMTK), Báthory (DKASE)—Welsz-haus (DTE), Takács (DMTK), Pász-tor (DMTK)—Tóth (DVSC), grófi Te-ley (DTE), Varga (DMTK), Sarok (DKASE), Fuváros (DTE). Tartalék: Feldheim, Köhn, Grünbaum (DTE). Második napon előmérkőzéseként a DMTE—KIKSE II. osztályu bajnoki mérkőzést bonyolítják le.

Bíróvizsga. A bíróvizsga husvét vasárnap reggel fél 9 órakor kezdődik az MLSz Royalbeli hivatalos helyiségekben. A bíróvizsgáló bizottság elnökei Ivanics Mihály és Schiller Gyula lesznek. Vizsgára azok is je-lenkezhetnek, akik az anyagi feltéte-eknek nem tudnak eleget tenni, mert mozgalom indult meg a 100.000 koronás vizsgadíj leszállítására.

Az ifjusági válogatottak vasárnap délután fehér nadrággal, lábszárvé-dővel és cipővel 2 órára kötelesek megjelenni a pályán.

Debreceni csapatok vidéken. Hus-vét vasárnapján a DEAC Nagykálló-ban, a DMTK Berettyóújfaluban szerepelt: hétőn a DMTK ifjusági Nyí-regházán a NyTVE ifjuságival ját-szik. Nyíregyházán a Pestszentlőrinc AK játszik a NyTVE, illetőleg az NyKSE ellen. Kisvárdán pedig kör-mérkőzés lesz a KSE, KTE és KISE közt.

A Békessy Béla Vivó Club bajnoki versenye. A Békessy Béla Vivó Club bajnoki versenyt április 26-án ren-dezi meg a református főgimnázium tornatermében. A szimpatikus egye-sület versenye iránt a legnagyobb érdeklődés nyilvánul meg, hiszen új-jáéledése óta kifejtett munkájával hí-ven a Békessy Béla szelleméhez — a debreceni vivósportnak ismét or-szágosan elismert nevet szerzett. Két esztendő működése alatt 250 lelkes tagot szerzett s így az anyagi nehé-zségeket jórészt leküzdötte, társadalmi téren pedig az igazi lovagias szellem apólasával a polgári társadalom ösz-szeirráadására törekszik. Igazán csak a mindent felülmuló lekesedés volt ké-pes arra, hogy a vivóéletet oly ma-gas nivóra emeljék, egy olyan vivó-teremben, amelynek sem öltözöje, sem mosdója nincs. Remélhető azonban, hogy ezen a téren is meg-fogja a klub találni a megoldást. Az idén sorozatos győzelmekről számolt be a klub: a vidéki hősök vándor-serlege is a klub bírtokában van. De nemcsak az öregek dolgoznak, ha-nem rövid két év alatt Ferenczy Pál vivómester szakavatott keze alatt ha-almas fiatal gárda nevelkedett, kik rövidesen helyet kérnek a klub reprezentáns csapatában. A club-bajnok-sággal egyidejűleg lebonyolítást nyer a kezdők versenye s ez meg fogja mutatni, hogy ezek a fiatalok már nem is olyan kezdők s rövidesen övök lesz nemcsak a jövő, hanem a jelen is.

Megjelent a Keletmagyarországi Sportévkönyv. Tamássy László szer-kesztésében megjelent az 1924. évre a Keletmagyarországi Sportévkönyv. A tartalmas és igen értékes könyv, amely a sport minden ágával fog-lalkozik, minden sportember számára nélkülözhetetlen. A sportévkönyv részletesen foglalkozik a labdarúgás-sal, közli a keleti kerület, az összes debreczeni és vidéki egyesületek tör-ténetét, fejlődését, tisztikarának név-sorát. Böven foglalkozik az atletiká-val, közli az összes atletikai rikor-dokat, tárgyaia a birkoOzó- vivo-tenisz- és uszósportot: közli az olimpiászra készülő magyar atleták fényképeit, értékes és érdekes cikke-ket és apróbb intimításokat. A könyv ára 12.000 korona: kapható minden újságárusító bódében.

1924. április 21.
NY
LE
FEST
legszeb
Csapó
Hazánk gy...
joni kesse
„MIR
„MIR
„MIR
„MIR
Karl
Egyetemi ta
Kapható
KON
KOSS
Első
Té
a féla cl
egy féla
velem
an
Deák Fer
EOL
HAZAI
ÉS S
RT. DE
SZAI
E
gyá
min
lege
fe

NYILTTÉR

LENGYEL
FEST, TISZTIT
 legszébben és legolcsóbban
Csapó-u. 28. és 95. sz.

Hazánk gyógyforrás kincsei a Jászkarajosi keserű és glaubersós források vizei, a

„MIRA“ Bábó keserűviz gyermekek részére.

„MIRA“ keserűviz felnőttek részére és a

„MIRA“ glaubersósviz nélkülözhetővé tesznek minden idegen gyógyvizet, jelesül a

Karlsbadi vizet.
 Egyetemi tanárok elismerő nyilatkozatai.

Kapható mindenütt. Főlerakat:
KONTSEK GÉZA
KOSSUTH-UTCA 15.

Első Debreczeni
Téglagyár

(Horváth-félc)
 a téglák elárulását megkezdte s úgy téglát, mint fedéscserp, valamint egyéb építkezési anyagok kaphatók

Deák Ferencz-u. 3. szám alatt.

ECETGYÁR

**HAZAI LIKÓR-, RUM-
 ÉS SZESZÁRUGYÁR**
RT. DEBRECZENI FIÓK
SZALKAY-U. 5.

TELEFON : 6-33.

Elismert
gyártmányai
mindenkor a
legelőnyösebb
feltételek
mellett.

LINOLEUM

futó- és nagy szőnyegek,
 függöny és sezlontakarók
 legnagyobb választékban a

Linoleum Áruházban
 Haas Lipót, Ferenc József-ut 58.
 Megyeháza mellett. Telefon 963.

Husvétii szóródugós
parfüm

minden ilatban,
 ajándéktárgyakat, Kölni
 vizet, fésű- és manicur-
 kazettákat stb. legolcsóbban, a
 legjobb minőségben beszerezhet

Korzó
drogueriában
 Piac-u. 42.

Csak husvétig!
 mélyen leszállított árak mellett
 tart tavaszi vásárt az

ARANY BIKÁ DIVATHÁZ

Férfi és női ruhaszövetek,
 Covercot csikos szövet,
 Berry, trikóselyem,
 grenadin, Liberti voal, kar-
 ton és vászonárak, férfi és
 női fehérneműek, haris-
 nyák óriási választékban.

Tisztviselőknek külön árengedmény!
 TELEFON : 765.

Uj könyvek:

	Alapára
Ujhelyi: Feleségem, fele- ségem, feleségünk	8—
Kosztolányi: Pacsirta (re- gény)	7—
Mann: Nagy Frigyes	6—
Sombart: Háboru és kapi- talizmus	9—
Leroux: Rouletabille büne	5—
Finot: A boldogság tudó- mánya	8—
Maupassant: Derüs és ho- rus tört.	5—
Jack London: Az ősök	7—
Istene	7—

Jelenlegi szerződíj 5500+5% fölár.

Kaphatók:

Hegedüs és Sándor Rt.
 könyvkereskedésben.

FUTURA

a Magyar Szövetkezeti Központok
 Aruforgalmi R-T. Tiszán-
 tül Kirendeltsége

DEBRECZEN

Ferenc József ut 44.

Rákóczi-utca 15.

Hatvan u. 69.

VÁSÁROL:

mindennemű mező- és kertgaz-
 dasági terményt, továbbá fit,
 gyapjút és tollat.

Interurbán telefonszámok: 2-53., 2-55.

SZILÁGYI J.

szobafestő, tapétázó és mázoló

CSAPÓ-UTCA 52.

Elvállal mindennemű szoba-
 festést, tapétázást, portálfes-
 tést, kirakattapétázásokat, hen-
 tes és mészarosüzletek festését
 hatóságnak megfelelően.

Vidékre meghívásra azonnal megyek.

Alkalmi vétel!

József kir. herceg-utca
 34. számú ház eladó.

Eladás esetén átadom 4 szoba, elő-
 szoba, fardőszoba, éléskamrából
 álló lakásomat. Eladással megbízom
 Máté Sándor nyug. államp. tanácsos
 „O. F. B.“ eng. ingatlanirodáját,
 Széchenyi-utca 55. Telefon 14-83.

Ganz Friedländer

és Spiegel

Vásárosnamény

szállít azonnal

a k á c f a,

valamint fűrészelt fenyő

és hasított vörösfenyő

szőlőkarót,

továbbá kincstári fenyő

göm-fat, faragott fát stb.

Építkezési anyagokat legolcsóbb árban.

WEISZ

fest, tisztít legolcsóbban

Arany János-utca 9.

Gyászruhákat 24 órán belül készíti.

PÜSPÖKI URADALMI BÉRPINGE R.-T.
VÁCZ.

PALACKOZOTT FAJBORAI
VERSENYEN KIVÜL.

Vezérképviselőt:

TRIGÁRSZKY EMIL

Debreczen, Hunyadi-u. 13. Telefon 158.

**Palackonként minden fűszer-
 és csemegeüzletben kapható.**

**Telefonok, villamos csengők, villamos orvosi
 műszerek, delezgyújtók, fesz mérők, elektro-
 motorok. Dinamókat szakszerűen tekercsel
 más feszültségre és pontos kiszámítással
 garancia mellett.**

Legkomplikáltabb műszereket, gépeket gyárt, javít, vesz, elad, cserél.
 Villamos anyagok, gépek, izzólámpák a legolcsóbb napi árban

FÖLDVÁRINÁL, Debreczeni I. Elektrotechnikai Gyár
 Széchenyi-utca 55. Telefon: 168.

MEGNYILT

a Pabehozatali és Kereskedelmi Rt.
detail fatelepe

Pesti-utca 2. sz., Alföldi Takarékszövetkezet mellett.

Tisztelettel értesítjük a gazdaközönséget, hogy a
 több oldalról felmerült kívánságra, a vevőközönség ké-
 nyelmére telepünket detail árusításra is berendeztük.
 Legolcsóbb árban kapható mindentéle

asztalos és építőáru,

deszka, lécz, faragott és fűrészelt fa, rud, kufostor, cse-
 rép. Tüzipa hasábos és aprított, szén házhoz szállítva.

Telefon 1395.

Szenzációs fonálvásár 10 napig!

35 gr. selyemfényű harisnyakötő-pamut minden elképezhető színben drb. 5,750
 50 gr. mártogatás „Eldarádó” harisnyakötőpamut, csófészék selymes, drb. 14-es 11,000
 24-es 13,000

Viisszamaradt angol gyapjúfonalak 1200— szobbnál-szebb színekben dekája

Különleges angol gyapjú, minden színben, dekája 1500 korona.
 „Imperial” 4 szálú, kabát és kendőre 1900-1900 koronáig.
 Morgolócerna 20 gr., selyemfényű, esodás, 70-100 100 számgig darabja 5900 korona.

Radó Imre (fonálkirálynál)
 Budapest, IX., Tompa-u. 17. (Ferenc-körtől.)

Lapunkra hivatkozók részesei-nek kizárólag ezen olcsó árban!
 Vidékre pontos posta, utánvéttel.

Elegáns modell kalapok legolcsóbban beszerezhetők.

Montirozást, kötést, filézést, himzést, ajourozást legolcsóbban vállal

Lauer és Fülöp
 női kalap- és kézimunka szalon.
 Modern előnyomda
 Rákóczi-utca 9. sz.

Neuman József Er-kó

cipőáruháza Piac-utca 75.
 Női-, férfi-, gyermekcipők és szandálok nagy választékban.

Elsőrendű száraz PARKÉTANYAG

ál a doán raktáron
RÁHMER SÁNDOR
 mezőgazdasági gépraktárban Debreczen, Piac-u. 43.
 Telefon: 962.
 A Pestszentlőrinci Parkógyár R.-T. vezérképviselője.

Báli és alkalmi ruhákat, szőrméket bőrkeziyüket kifogástalanul fest és tisztít
KONCZ kelmefestő.
 Gyár: Péterfia-utca 30. sz. Plokkület: Arany János-utca 10. Gyász ruhát 24 órán belül.

Ujból kapható a **Dr. FLESCH-féle SKABOSAN-KENŐCS**

(azelőtt Skaboform)
 Leghamarabb megszünteti a **viszketegséget, sömört, ótvart, rühességet.**
 Szagtalan, nappal is használható.

TYUKSZEMET,
 bőrkeményedést, szemölcsöt leg-hamarabb eltávolít a Dr. Flesch-féle **CANNABIN**
 Kapható minden gyógyszerárba

DEBRECZENI MŰGYÁR
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ajánlja teljesen fagymentes **SIRKŐVEIT.**
NAGYVÁLASZTÉK!

Készít: kutyürüt, betoncsövet, betonserepet, betonblok- kot, vasbetonkoporsót és cementlapot.
 Gyártelep: **Fürdő-utca 2. szám.**
 Telefon: 10-93.

Városi raktár: **KEGYES FERENC** sirkőüzletében.

Gallér, kezelő hófehéren mosva, darabja 800 K fényesre vasalva kemény ing 6000 K
 feltűnően olcsóbb és szebb, mint bárhol
WACHA gyárában Simonffy-u. 55.

Mindennemű üvegezési munkát, képek bekere- tezését szakszerűen és pon- tosan a legjutányosabb árakon vállalja. Táblaüve- gek legolcsóbb beszer- zési forrása. :: Csiszolt tükrök méretek szerlnt kaphatók.

Kész ablakok minden méretben! Raktáron: ovális kör alakú kép- keretek gobelinek és kézimunkák, tálcake- retek berámázásához. Lakodalmakra, társas- összejövetelekre edé- nyek kikölcsönöztenek.

BLATTNER GYULA
 legrégibb üveges, képkeretező, üveg és porcellán üzlete
Debreczen, Piac-utca 89. szám.
 TELEFON 468. SZ. ALAPÍTÁSI ÉV 1801.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR
 Debreczenben, Ferencz József-ut 16. szám.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank affiliált intézete
 Alaptőke 150.000.000 K. Tartalékok 90.000.000 K.
 Betétállomány 85.000.000 K. Alapított: 1872. évben.

ÜZLETÁGAI:
 Takarékbetétek, csekkszámllák, váltóleszámíto- lás, törlesztéses és jelzálogkölcsönök. Értékpa- pirok és külföldi pénzek vétele és eladása, tőzs- dei megbízások, hitelek bel- és külföldre. Előle- gek értékpapirokra és árukra. Saját áruraktár.
 Affiliált intézetei: Kereskedelmi és Iparbank R.-T. Nyiregyháza, Gazdasági Bank R.-T. Hajdu- szoboszló, Hajdunánási Gazdasági Bank R.-T., Kabai Takarékpénztár R.-T. Bihar-megyei Ke- reskedelmi Bank R.-T. Berettyóújfalú.

A bőlti napokra!!!

Szardiniá Ruszli Vaj Szilva Gomba Sajt Olivaolaj Méz Alma

szükségletet mindenki saját erde- kében csakis **Félegyházy János cégnél**
 Piac- és Miklós-u. sarok szerezze be!!

ABADIE

valódi francia szilvarka-papir

NŐI FEHÉRNEMŰT

csak **„HAVAS”-n ál**
 vegyen, Bádogos-u. 1. Tisza-palota.

ZSOLDOS tanintézet

a legjobban készít elő magán- vizsgákra, Budapest, VII., Do- hány u. 84. Telefon J. 124-47.
ALGEBRA és GEOMETRIA
 a középiskolák teljes tananyaga, egyszerű nyelvezettel, bő magya- rázatokkal megrendelhető.
ÖSSZEFOGLALÓ TANKÖNYV
 A középiskola négy alsó osztályának tananyaga két kötetben megrendelhető

Megérkeztek
 a valódi angol tavaszi és nyári **ujdonságok!**
 melyekből a legutolsó divat szerint készitek 3 egyenlő részletre kelő garancia mellett.
MOSKOVITS
 uriszbőség, Hatvan-utca 5.

LŐSZERSZÁMVERETER, BUTORVERETEK, ÉPULETVASALÁSOK
BÉSZLER LAJOSNÁL, Széchenyi-u. 2.

PRIMA GÁZKOKSZ

kátrány és faszén
 állandóan kapható a legolcsóbb áron
A GÁZGYÁRBAN
 Telefon: 74. szám.

Szliács- Gyógyfürdőben

Zólyom mellett (Szlovénzkóban)

az ujonnan átalakított és berendezett

BRISTOL ÉS TÁTRA

szállodákban elsőrangú, kifogástalan penzió étlap szerinti választással, szép szobával és villanyvilágítással együtt az elő- és utóidényben 36, a fődényben 46 cseh koronáért kapható. Közlekedési felvilágosítást és részletes prospektust Bristol-Tátra Üzemvezető-sége, Szliács (Szlovénzkó) készséggel küld.

KELLEMESES HUSVÉTOT

csak úgy szerez magának,
ha ez alkalomra szükséges

PIPERECIKKEKET
ILLATSZEREKET
LOCSOLÓKAT
AJÁNDÉKTÁRGYAKAT

HORVÁTH SÁNDOR

„ELITE“

Illatszertárában szerzi be.

Piac-utca 64.

MANICUR SALON!

Saját műhelyünkben
készült

FÉRFI-INGEK

HERMAN és FRIEDMANN

Piac-utca 10.

Nem hirdet, hanem **!! SZABÓ ÉS ZENGEVALD**
árut olcsón ad!! rőfös- és rövidára üzlete
SZENT ANNA-UTCA 3.
Husvétra harisnyák, keztyük megérkeztek!

Magyar Általános Hitelbank

debreczeni fiókja Piac-
utca 45.sz. saját házában

Fiókok és affilált intézetek a nagyobb városokban. Foglalkozik: a banküzlet minden ágával, elfogad betéteket, külföldi és belföldi átutalásokat és devizákat. Folyószámlai hitelek, finanszírozások, értékpapírüzlet, terményosztály. Vásárol és elad mindennemű külföldi pénzekeket. — A Devizaközpont tagja. — Az intézet saját tőkéje: 50 milliárd korona. Alapított 1867.

Legújabb tavaszi modellek megérkeztek

Szell Gergelynél Piac-utca 63.

Telefon 11-11.

Férfi kalapok tisztítása és vasalása gyorsan és pontosan.

HOLZER

divatháza

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 9.

KÖPENYEK
KOSZTÜMÖK
RUHÁK
BLOUZOK
KALAPOK
FEHÉRNEMŰEK
ALJAK
CIPŐ ÉS HARISNYÁK

nagy választékban.

Leányka-osztály:

Ruhák, bluzok, kabátok
fiatal leányok részére.

KÜLÖN SUTERÉN

OLCSÓ RUHÁZATI CIKKEKNEK.

Ha kocsit
akar venni

vagy megrendelni, saját
érdekében tekintse meg

Neuländer kocsigyár

dusan felszerelt kocsiraktárát

Debreczen,

Erzsébet-utca 28.

Telefon: 11-47.

Husvételi
ajándéku
alkalmas

imakönyvek, zsoldárok, emlékkönyvek remek kötésekben; levélpapír-ujdonságok, tentatartó-készletek diszes kivitelben; dísz tárgyak, képeskönyvek, mese könyvek, ifjúsági iratok, díszművek óriási választékban kaphatók

Hegedüs és Sándor Rt.
könyvkereskedésében.

HEGEDÜS ÁRUHÁZ

DEBRECZEN, SZENT ANNA-U. 5.

Az összes fajtájú divatselymek; öltöny-, kosztüm-, ruha- és alj szövetek, kartonok, voálok, pamut- és gyapju delének, francia eredetű libertyk és grenadinok, vásznak, >>>>> zefírek, kanavászok és anginok. <<<<<<

Óriási választék!

Olcsó árak!

Bevásárlási főtelep: Budapest, Bécs, Páris.

A vásárlás nem kötelező!

Mert megnézni megszabad! Megvenni nem muszáj!

Perzsa- és Szmirnaszőnyegeket vesz és elad, vagy bizományi eladásra elfogad, levelezőlap hívásra házhoz megy a Piros László és Társai perzsa-szőnyeg, gobelin és vászonszővődéje Debreczen, Teleki-utca 28.

Két drb. jó állapotban levő fürdőkádhoz való **gáz kályhát** megvételre keresek. Elm a kiadóhivatalban.

ELADÁS

Kalaplack minden színben, megszokott olcsó árban vásárolható **Stern** festéküzletében Piac-u. 10., Bikával szemben.

Betoncserép

váló tartós, gazdaságos, valamint cementlapok, kutyagárak, fenyőmunkács és homok legolcsóbban beszerezhető Krusz Albert cementárnyagában Debreczen, Kiszegyes-ut 2. Kiszállomás mellett. Telefon 307.

Köszön

kizárólag vagon tételekben, üzemi és házi fűtésre. Bányá: Disznóhorvát, Kazincz és Kuri-tyán. Fa- és szénkereskedelmi vállalat Debreczen, Csapó-utca 28. Telefon 449.

Fedelcserép, mész

és cement a legolcsóbb árban szereshető Rosenfeld Kálmán építkezési anyagok telephelyén, Salétrom-utca 12.

Háló, ebédlők és mindenféle butorokat legolcsóbban Hausper Simonffy-utca 2/c. Házi butortelephelyen szeresheti be.

Kész hencserek, plüsch-, szövét-, bőrvázson diványok, afrik, löször matracok, bőrgarnitúrák, ebédlő székek készen Préz kárpitosnál, Hatvan-u. 41. Telefon hívó 12-38. Javításokat jutányosan készítek.

Legszébb antik bór gobelin garnitúrák, szalonok, hencserek, matracok, ebédlők, háló nagy választékban Szántó kárpitosnál. Üzlet: színház-átjáró, műhely: Zugó-utca.

Szekérkerek,

lőcsők, agyak, kerítógarnitúrák, amerikai rendszerű négyzetes tengertűtők, lókapák, acél-ekék és egyéb mezőgazdasági gépek állandóan raktáron Ráhrer Sándornál Debreczen, Piac-u. 43. Telefon 962.

Két dupla ablak üveggel eladó. Cim Vendég-utca 50.

Nagy centrálbabin varrógép eladó. Garai-utca 28., kapuval szemben.

Gipsz Debreczeni Műkögyárban kapható. Telefon 10-93.

Ebédlő és hálószobaberendezés eladó. Ertekezhetni keddea. Telefon 346

Paplan varrodámban készülnek a legmodernebb paplanok. Vatta, villanyerővel frissítve, tisztítva. — Kész árak állandóan raktáron. — Erős strapa paplan 270 ezer korona. Debreczeni Lajos, Kossuth 11.

Eladó teljes ebédlő szobabutor, modern stílusban Kut-utca 10.

Egy 30 éve fennálló kitűnő forgalmu, sarok fűszerüzlethelyiség teljes berendezéssel kiadó. Cim a kiadóhivatalban.

Kovács köszén, retorta búkkaszén Belföldi és porosz köszén, hasábos és aprított tűzifa Gabányi Sándor utóda cégnél, Csapó-utca 28. Telefon 449.

Írógépek

kellékek, irrodák **gépleírások nyomtatványok** legolcsóbban **Dr. Árdó Miklósné** írógép cégnél Simonffy-u. 2a II. Telefon: 13-53.

Bészler és Bávid vaskereskedés a Kossuth-szobor mellett. Tulajdonos Bávid Jakab.

Kész hencserek plüsch szövét, bőrvázson diványok, afrik, löször matracok, bőrgarnitúrák készen Debreczenszky kárpitosnál, Halköz 8. Javításokat jutányosan készítek.

Retikült! Bőröndöt! Jót csak a készítőnél vehet **FEUERMAN** bőröndös, Piac-utca 44. szám.

Építkezési anyagok,

portlandcement, fedéllemez, cementlap, kutyagárak, betonkavics és folyámhomok legolcsóbban kapható Lukács Vilmos és Testvére cementárnyagában, Károly Ferencz József ut 2. Margit-fürdő mellett. Városiroda Hatvan-utca 7. Telefon 308.

Házilag tisztán kezelt husvétli orth. kiser zsir elado. Deák Ferencz-utca 26.

Eladó vagy ingállannal eloszerelendő 576 négyzetű szőlővel beültetett villa-telek a Simonyi-uton. Ertekezni Pénzügyi-palota. II. emelet 7. sz.

Száraz tűzifa

hasábos és felvágott, — retorta faszén és kőszén állandóan legolcsóbban kapható Grünfeldnél, — Csapó-utca 16.

Eladó ház! Rákóczi-utca 34. szám. Ertekezhetni Batthyány-utca 17. ügyvédi iroda.

„Köszönat” cséplőgéptulajdonosoknak buzáért, téglagyárosoknak tégláért, malomtulajdonosoknak liszt vagy korpáért előnyös feltételek mellett, pontosan, több köszénbánya képviselőjében szállít Pollák Zsigmond, Debreczen.

Ebédlő, hálószoba, konyhabutorok, szőrmekabát, mufl, boa s.b. eladók Miklós-utca 8. szám alatt.

Cimbalom teljesen új, Schunda-féle eladó. Arany János-utca 21.

Eladó 4 lóerős petrolummotor, 620 széles új cséplővel, mázsával, súlyokkal 120 q buza. Olcsó új asztaltűzhely, használt ajtók kocsal. Hatvan-utca 64.

Eladó modern családi ház beköltözhető lakással, esetleg kisebb házzal is elcsereíthető. Gyökeres fajszerű-vesszők, keltő istálló ajtó, három tájéklippa. Rákóczi-ut 5. borkimérés.

Gyermek vaságy fehér szőnyű, teljesen jókában levő eladó. Kiszegyes-ut 3. sörraktár.

Kocsik újak, féderes bőrrelbelettek felelősséggel eladók. Nagy Imre kocsigyártó, Pesti-utca 7.

KERESLET

Aranyat, ezüstöt, briliánsat és hamis fogakat vesz legmagasabb napi áron Steiner Mihály, Hatvan-utca 2. szám, 1. emelet.

Különbejárati, szép tiszta szobát keres, lehetőleg Miklós- vagy Piac-utcaiban, intelligens urlembert. Cim: Hazai Likörgyár Szalkay-u. 5. Telefon 6-33.

Útorozott udvari szoba május 1 től izr. urnak kiadó. Cim a kiadóhivatalba n.

Kihordásra, vagy bentékezésre orth. kóser kosztót adnék. Cim a kiadóhivatalban.

Kiadó helyiségek gyárnak vagy raktárnak Hid-utcan, állomás mellett. Tulajdonos Csapó-utca 41.

Jól számoló gépirásban, lehetőleg gyorsírásban jártas kisasszony kerestetik azonnali belépésre. Hajdúmegyei Vasöntő és Gépgyár, Újvárosi ut 5.

Perzsa-szőnyeg szövéshez csomózó leányokat felvesz, tanuló leányokat kitanít és állandó munkára alkalmas a Piros László és Társai perzsa-szőnyeg, gobelin és vászonszővődéje Debreczen, Teleki-utca 28.

Száz millióval társolnék egészséges kereskedelmi vállalat-hoz, vagy iparüzemhez, közreműködéssel. Cim-mel ellátott megkeresések 26-ig kiadóhivatalba. „Esetleg többel is” jelígre.

Irodahelyiséget Piac-utcan 2 szobásat, azonnali átvételre keresek. Ajánlatok „Miserat” jelígre kiadóhivatalba.

Gépész csatlósos, gazdaságba konvencióra azonnali belépésre kerestetik, motorhoz értők előnyben. Nagymajori gazdaság, Kaba.

Piac-utcan levő raktárhelyiséget met 2 szobás lakással egyetemben átadom, avagy elcsereílem. — Ajánlatok „Udvári” jelígre kiadóhivatalba.

VEGYES

Pálunkatózó üstök, mosó- és cserüstök készen legolcsóbban Mándoki rézművesnél, Arany János-utca 13. sz. „Csecska” vöröszesz-napi áron vessz. Tanulójelígre.

Sodrony, ágybetét

legjobb minőséget készít Neumann, Péterfia-utca 19.

Permetezéshez

legkérelmezesebb és legolcsóbb a **Veréblisztván** által Debreczen Szappanos-utca 10. sz. alatt gyártott legújabb szab.

„Sugár” permetező, Javitást elfogadok. Kun József kés- és műszerműves, Széchenyi-utca 1.

Képkeretezést,

épületüvegezést jutányosan vállal **Hampel Jenő** épületüvegezői és képkeretezési vállalat Debreczen, Rákóczi-utca 8.

Vizvezeték,

csatornázás, központi fűtés és fürdőberendezési munkálatokat, valamint e szakmába vágó javításokat szakszerűen készít Gyenes, Arany János-utca 27. sz. Telefon 9-37. Ugyanott tanulók felvétetnek.

Írógépeket, varrógépeket javít és mindenféle műszerész munkát vállal Mechanikai műhely, Csapó-utca 19., az udvarban.

„Szikrában”

olcsón rajzolunk, hime-zünk, monogramozunk kelengye fehérneműt, ágyterítőket, függönyöket. Varrunk csinosleányka ruhákat; horgolunk szép jumpereket, sport kosztümöt és Babi ruhákat. Raktárunkon állandóan nagy választék.

Kézimunkaüzlet Piac-utca 77. szám

Fülöp Miklós vízvezetékészerező és bádorgeszmester. Csapó-utca 8. Telefon 917.

Női
Felöltők
Ruhák
Costümök
Kalapok

Tavaszi újdonságok megérkeztek.

Sapkakészítés

angol mintára berendezve, külföldi gyakorlattal legszebb kivitelben készült civil sapka és gépelt kalap. **Sapka munkadíj 8000 korona.** Megrendelés felvétele Schönn gyümölcskereskedő üzletében Piac-utca 6. és Külsővásártér 19/A.

Villamos berendezést, motor és csengő berendezéseket, csillár átalakításokat, javításokat legolcsóbban készít **Villamossági Vállalat Fanta Ernő,** Csapó-utca 11. szám.

Hölgyek figyelmébe!

A legújabb divatkalapmodellek megérkeztek M. Nagy Mihály kalapüzletében Péterfia-u. 8. Női és férfi kalapok alkálítását szakszerűen eszközölöm.

Elektrotechnikai vállalat

Cégtulajdonos Gold Sándor. — Villanyvilágítás, motorok, csengőberendezéseket, javításokat legjutányosabban készít. — Debreczen, Hatvan-utca 2., I. em. Telefon: 89.

Fényképezési cikkek Berzókai műtermében, Piac-utca 38. Lemezek eladása darabonként is.

Rába szekérkerek

vasalva elpusztíthatatlanok **Riesz Henrik kocsigyár** Debreczen, Hatvan-utca.

Uri- és egyenruhásza-bó.

Divatos angol szövetek és egyenruházati felszerelések raktára. Szirek András, Szent Anna-utca 1.

Elektromotorokat, dynamókat szakszerűen tekercsel, javít, elad, cserél, delezgyújtókat, feszmerőket, telefonokat, villamos csengőket és egyéb legkomplikáltabb munkát készít **Földvári, Debreczeni I. Elektrotechnikai Gyár** Széchenyi-u. 155. Telefon 168. Összes villamossági és szerelési anyagok legolcsóbb napi árban.

4 szobás lakás közel a főtérhez kiadó. Ajánlatokat kérjük a kiadóhivatalban leadni.

Tyukszemvágó házhoz megy Fazekas Mihály-ut 6. sz., Gozár.

Menekült óras szakszerűen és meglepő olcsón vállal javításokat Rákóczi-utca 36. sz.

Tricikli

jókarban vagy javítható állapotban megvételre kerestetik. Cim a kiadóban.

Könyvelő vagy könyvelő mérlegképes felvétetik. Apolló Divatruház, Piac-utca 67.

„Lábatlani portlandcement”

az Egyesült Téglá- és Cementgyár Rt. képviselőjében gyári árban 8 napon belül nontosan szállít Pollák Zsigmond Debreczen.

Ha nem hiszi el, hát kérdezze meg azoktól, kiknek már eladtam, hogy igaz az, hogy tőmni való egy liba 50.000 K, egy kifejlett kacsa 25.000 K, egy nagy jörca 15.000 K, keltetésből, előlejárás mellett, előre fizetve. Felelősség mellett vállalom kis libát, kis kacsát feleltartására vízi területre és legelőre. Faiszárnyasok, fajnyalak kaphatók. Több kocsifragva eladó. Pávy 30 holdas fajbaromfitenyésztete, Szondi-utca 23. szám, Tócskert

Üzlethelyiség nagy modern, lótvonalon, hosszabb szerződással átadó. Cim kiadóhivatalban

Millió koronát adok, ha belterületen egy szoba-konyhás lakáshoz jutatl. Keresek a Piac-utcan fogorvosi rendelőnek helyiséget. Darabos-u. 22. Szalavec.

Elsőrendű berlini sapkakészítés. — Mindennemű civil sapkák, gépelt kalapok legszebb kivitelben készülnek. — Finom sapkák készen is kaphatók. — Wallerstein Antal sapkakészítő — Széchenyi-utca 16., keresztpalota.

Vízvezetékészerező munkát szakszerűen készít Fülöp Miklós, Csapó-utca 3. Telefon 917.

Gázcsillárokat, porcellán vagy bronzvázakat villanyvilágításra jutányosan alakít az Elektra villamossági vállalat, Hatvan-utca 2. Telefon 885.

Babi kelengyék gyermek-cikkek legolcsóbban **Dr. Hegedűsné Gyermekdivatházában** Simonffy-u. 2.